"PROLETAREC" JE DELAVSKI LIST ZA MISLEČE ČITATELJE

PROLETAREC

Official Organ Yugoslav Federation, S. P. -- Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

-- GLASILO -- PROSVETNE MATICE J. S. Z.

ST. — NO. 1533. Entered as second-class matter, December 6, 1907, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879. CHICAGO, ILL., 27. JANUARJA (January 27), 1937. Published Weekly at 2301 S. Lawndale Ave. LETO—VOL. XXXII.

ROOSEVELT BO NADALJEVAL S KRPANJEM

VEČ KO 40 MILIJONOV LJUDI OROPANIH DOBRIN ŽIVLJENJA

Po štirih letih obljubovanja spet le nova obetanja. – Stranka brez programa

Stanovanjsko vprašanje. — Beda med najemnimi farmarji in dninarji v južnih državah

V SVOJEM inavguracijskem govoru dne 20. januarja je predsednik Roosevelt izjavil, da bo nadaljeval z napori za zboljšanje življenskih razmer ameriškega ljudstva. Priznal je, da živi v pomanjkanju 40,000,000 prebivalcev te dežele, ali ena tretjina. Nimajo ne prilike za izobrazbo, manjka jim hrane in obleke. Milijoni žive v hišah, ki so neprimerne za človeška bivališča. Snaga je v njih nemogoča.

Medicinska veda je izredno napredovala, toda milijonom ljudi so njene pridobitve nedostopne, ker nimajo sredstev niti za dostojno preživljanje.

Moderna tehnika je omogočila ljudem komfort, o kakršnem niso nekoč niti sanjali. Toda za več kot tretjino ameriškega prebivalstva ne eksistira. Milijone in milijone ljudi nima niti toliko dohodkov, da bi si mogli privoščiti vsaj toliko potrebščin, kot jih določa za nujne najnižji življenski standard.

Beda v južnih državah

V južnih državah živi stotisoče najemnih farmarjev in dninarjev v revščini, oropani vseh dobrin, ki jih nudi civilizacija.

Kot navadno vsak Rooseveltov govor, je bil tudi ta prepleten z bodrilnimi stavki in obetanji. Nedvomno je napravil na ljudstvo, ki ga je poslušalo, velik vtis.

Kaj bo Roosevelt storil za odpravo bede? Tega ni povedal. Vse odvisi od bodočnosti in — demokratske stranke. Ta je brez SOCIALNEGA programa. Karkoli bo v kongresu sprejela koristnega, bo storila pod Rooseveltovim pritiskom.

Predsednik je govoril o bedi v južnih državah. Demokratska stranka ima v njih neomajno moč. Ako noče nič storiti v posameznih državah, ali bo v kongresu bolj liberalna?

Prva štiri leta obetanj

Vse, kar je predsednik obljuboval v svojem drugem inavguracijskem govoru, je obetal že dostikrat v prvih štirih letih svojega krmarenja te dežele. In res — razmere so boljše, ker si je kapitalizem z vladnimi posojili in podporo toliko opomogel, da so dividende spet omogočene. Ampak kaj pa dohodki povprečnega delavca? Predsednik sam priznava, da živi tretjina prebivalstva te dežele v pomanjkanju. Tudi druga tretjina si ne more privoščiti vsega, kar potrebuje, četudi ima ta dežela izdelkov in živil v izobilju.

Stanovanjski problem

Stanovanjsko vprašanje je eno najnujnejših. Predsednik Roosevelt se ga je lotil že pred 4. leti. Ampak lotil tako, da je problem komaj načet in ne izgleda, da bo storil kaj več v svojem drugem terminu.

Ako hočemo izbojšati življenske razmere ljudstva, moramo zadostno obdavčiti one, ki imajo preveč; može tistih dam, ki hodijo v kožuhih po petdeset tisoč dolarjev in ki trošijo za svoje privatne zabave po pol stotisočaka, kakor pravi ameriški časnikar Westbrook Pegler.

Sistem, ki drži ljudstvo v bedi

Štirideset milijonov ljudi je v pomanjkanju radi krivičnega sistema in bodo v pomanjkanju, dokler ne bo odpravljen. Demokratska stranka je za ohranitev tega sistema in predsednik Roosevelt tudi. On ga skuša le poboljšati in sicer kapitalizmu v korist. Nedvomno predsednik resnično želi izboljšati tudi življenske razmere obubožane ameriške mase. Ampak brez socialnega programa in brez SOCIALIZACIJE ne bo dosegel nič več kot v prvih štirih letih svoje administracije.

Ko so se dninarji v Arkansasu in par drugih krajih na jugu organizirali, da si izboljšajo svoj položaj, je nastopila proti njim demokratska oblast in "linčarska justica". Povsod, kjer se delavci organizirajo, nalete na nasilja ekonomskih rojalistov. Povsod so pripravljeni metati v delavce plinske bombe in udrihati po njih s krepeljci, ko hitro vprašajo za večji kos kruha in za izboljšanje delovnih razmer.

Zboljšanje razmer je stvar delavcev samih

Predsednik Roosevelt bi delavcem v teh borbah pomagal lahko znatno več kakor pomaga. Njegovi govori so lepi in njegov glas je prikupen, ampak delavci se bodo morali naučiti resnice, da si bodo položaj izboljšali, kadar se bodo organizirali v svojem gibanju politično in strokovno. Stranka gospodarjev ni in ne bo izvršila te naloge, neglede kako liberalen predsednik ji načeluje.

VLOGA MUROV V ŠPANIJI

Najdrznejši vojaki v armadi generala Franca v Španiji so Muri iz Afrike. Po veri so mohamedanci in v boju zelo krvoločni. Tisti, ki trdijo, da se bori geeneral Franco za katoliško vero v Španiji, vselej pozabijo pojasniti, čemu je treba v ta namen mohamedancev iz Afrike in Hitlerjevih luteranskih čet iz Nemčije. Na sliki je skupina Murov v akciji "za obrambo svete katoliške cerkve, duhovnikov in nun" v Španiji. Tako bi tolmačili klerikalci. V resnici jih je general Franco najel, da mu pomagajo spraviti Španijo nazaj v posest izkoriščevalcev.

Fašistična aroganca ne pozna nobenih mej ali koncesij

"Nacijski Berlin in fašistični Rim sta centralna os, okrog katere se suče vsa Evropa," izjavljajo fašisti

NA POVELJE Wilhelma Goeringa, Hitlerjeve desne roke, je nacijski poslanik v Rimu Ulrich von Hassel arogantno izjavil, da "Berlin in Rim sta postala centralna os, okoli katere se suče vsa Evropa." Dalje izjavlja, da je Nemčijo in Italijo odločila "usoda", da se borita proti "krivim doktrinam", ki prihajajo z vzhoda — torej iz Rusije.

Kot papige ponavljajo vsi Hitlerjevi naciji, da sta Nemčija in Italija "centralna os", medtem pa se mrzlično pripravljata, da si osvojita "nova ozemlja". Goering se je zadnje dni mudil pri Mussoliniju v Rimu, kjer sta konferirala, kako si "razdelita" Evropo, da se bo vrtela po njunih načrtih. Nemški in italijanski fašisti so trdno sklenili, da preprečijo razširjanje komunizma v zapadni Evropi "za vsako ceno".

S temi izjavami sta ta dva fašistična poglavarja "cementirala" prijateljske vezi med Nemčijo in Italijo, ki ju vežejo "skupni prijateljski interesi." Povsem logično je, da se ptiči enakega perja združujejo in grozijo ostalemu svetu, da ga spravijo pod svojo pest. Na ostalih državah Evrope pa je odvisno, če se bodo pustile poteptati pod peto brutalnega fašizma. Evropsko delavstvo, kjer ima še količkaj demokratičnih pravic, ne bo dovolilo takega podjarmljenja brez boja, v katerem bo gotovo podlegel fašizem.

Arogantni fašisti so na nogah, ker čutijo, da se vsa Evropa trese pred njimi, v čemer jih najbolj podpira angleška hladnost napram njihovim ambicijam. Fašisti poudarjajo, da imajo "mnogo skupnega". Vlada nacijske Nemčije in fašistične Italije sta si podobni do pičice v vsem. Oba režima smrtno sovražita demokracijo, kar onadva nazivata "komunizem". Italija se mora tudi na nekak način oddolžiti Nemčiji, ker se začasa njene osvojevalne kampanje v Etiopiji ni vmešavala v njeno roparsko vojno in je bila proti sankcijam. Vsled tega bo Mussolini dovolil Nemčiji velike trgovinske in ekonomske koncesije v Etiopiji. Nemčija bo aktivno sodelovala v eksploatacijah abesinskih naravnih zakladov in v ta namen že kooperira z italijansko družbo, ki je bila ustanovljena v Milanu.

Ideologija obeh glavnih fašističnih držav je enaka. Vrgla sta vso silo, da postavita fašistični režim (Franco) v Španiji in stareta demokratično ljudsko vlado. Goering je izjavil poročevalcem, da v interesu boljših odnošajev med obema državama v bližnji bodočnosti Mussolini obišče Berlin. Med vsemi temi fašističnimi intrigami pa krvavi mlada španska republika — samo zato, ker jo je izvolilo ljudstvo za ljudstvo, in zato, ker tako veleva fašizem in vsa črna reakcija s papežem na čelu.

KATASTROFALNE POVODNJI IN ČLOVEKOLJUBNE AKCIJE

Povodnji to zimo so povzročile prebivalstvu v mnogih krajih te dežele veliko gorja. Ekonomska škoda znaša milijone. Prizadetemu ljudstvu je priskočila na pomoč vsa dežela.

To človekoljubje je izražano v vsaki nesreči, ki jo povzročijo naravni elementi.

V slučaju vojne pa je povsem druga stvar. Vojno povzroča človek sam in človek se kosa s človekom, kako bi uničila drug drugega. Naravne elemente je težko premagati. Vojno pa se lahko odpravi. Kadar človek doseže to stopnjo civilizacije, bo vojna stvar barbarske prošlosti in njegovi napori v oviranju in za premaganje naravnih katastrof bodo veliko uspešnejši kakor so danes.

O NAMENIH IN CILJIH DRUGE OBRAVNAVE V MOSKVI PROTI BOLJŠEVIŠKIM PIONIRJEM

Dvoboj med vodjem USSR Stalinom in Trockijem v čezdalje večjem zamahu. — Izpovedi, ki v revolucionarnem pokretu nimajo primere

Newyorški dnevnik Times, ki slovi za najboljšega v tej deželi, posebno kar se originalnih poročil iz inozemstva tiče, ima v izdaji z dne 24. jan. skoro celo stran opisa o obravnavi v Moskvi, ki se je pričela prošli teden, in dolg odgovor Leona Trockega. Obravnava meče na notranjo politično situacijo v sovjetski Rusiji jako čudno luč, in tudi na njeno novo sprejeto ustavo. Ko je bilo na prvi obravnavi obsojenih 16 boljševiških pionirjev na smrt, se je svet zelo čudil in upravičeno vpraševal, kaj je pravzaprav na stvari? Delavsko gibanje po svetu je iz nje dobilo vtis, da se je Stalinova diktatura iznebila neljubih opozicionalcev na jako nečasten, brutalen način. "Proletarec" je tedaj priobčil serijo člankov, ki jih je napisal Otto Bauer. On je odprto izrazil, da dvomi v resničnost izpovedi in je Moskvi predlagal, da naj pristane v nadaljnih obtožbah, posebno še z ozirom na Trockega, v mednarodno delavsko komisijo, kateri naj ona predloži svoje dokaze in Trocki ter drugi obtoženci svoje.

Namesto tega je moral Trocki iz Norvežke, ker se je vlada v Oslu bala, da se bo Moskvi še bolj zamerila, če bi nudila temu političnemu izgnancu zavetje še v naprej. Dobil ga je končno v Mehiki.

Na poslednji obravnavi so bili prignani pred sodni tribunal v Moskvi nadaljni boljševiški pionirji — med njimi sloviti vladni časnikar Karl Radek, bivši sovjetski poslanik v Londonu Sokolnikov in še kak ducat drugih bivših veljakov v režimu sovjetske Unije. Obdolženi so enakega delovanja, kakor prejšnja skupina, namreč zarotniškega delovanja za uvedbo terorja, atentatov, zavezništva z Nemčijo in Japonsko, sabotažnega delovanja itd.

Trocki pravi, da ker se Stalinu ni posrečilo dokazati svetu — delavskemu svetu s prvo obravnavo, da so obtoženci resnično krivi, bo to skušal storiti s sedanjo. Trocki — naravno stori vse v svoji moči, da prikaže Stalina za trinoga in pravi, da je Stalin drugi "cesare Borgia". Izpovedi teh ljudi so bile izsiljene z mučenjem, pravi Trocki, in to šele po tednih in tednih duševnih in fizičnih pritiskov.

Na drugi strani je tudi sedanja obravnava jasno pokazala, da so se obtoženci kar kosali, kdo bo boljše izpovedal svoje izdajalske zločine in delovanje za zrušenje sovjetske Rusije. In baš to se zdi svetu neverjetno — tako delavskemu svetu kot kapitalističnemu.

(Nadaljevanje na 5. strani.)

DESET MILIJONOV DOLARJEV ZA PRIHODNJO VOLILNO KAMPANJO

Glavni odbor demokratske stranke je odobril načrt kampanjskega sklada v vsoti deset milijonov dolarjev, ki ga bodo rabili v volilni kampanji leta 1940. Letos bo glavni stan porabil za aktivnosti demokratske stranke pol milijona dolarjev.

Vsoto $10,000,000 ji v treh letih ne bo težko zbrati. Prispevali jih bodo politiki, katerim je stranka preskrbela dobre službe, in bogataši.

Z denarjem, ki ga imajo na razpolago kapitalistične stranke in njih državne ter okrajne politične mašine, se je delavskim političnim organizacijam težko bosti. Ako bi imela socialistična stranka — ne pol milijona, ampak vsaj sto tisoč dolarjev, koliko dela bi več izvršila! Toda ker so njeni člani le revni delavci, jim je težko prispevati več nego dajo. Za vzdrževanje glavnega urada potrebuje soc. stranka $10,000 na leto. Za dobivanje sredstev je izdala posebne Debsove znamke in na člane apelira, da jih pokupijo.

ALI VAM JE NAROČNINA POTEKLA?

Zaradi zaposlenosti s koledarjem upravništvo prošle tedne ni utegnilo poslati opominov onim, ki jim je naročnina potekla. To stori v kratkem.

Mnogi naročniki obnove naročnino čim jim poteče, ne da bi čakali obvestila iz urada. Ti nam prihranijo delo in stroške. Drugi jo izroče lokalnim zastopnikom. Žal, da nimamo agitatorjev v vseh naselbinah. Kjer jih ni, ne preostaja naročnikom drugega kakor pošiljati naročnino direktno.

Ako je številka poleg vašega naslova manjša kot pa je tekoča številka Proletarca, je to znamenje, da vam je naročnina potekla. Prosimo vas, da jo obnovite čimprej. Ako mogoče, skušajte pridobiti prijatelja ali znanca, da se naroči na Proletarca tudi on.

Naloga vseh zavednih slovenskih delavcev je, da pomagajo širiti svoje glasilo. Pridružite se njegovim agitatorjem tudi vi!

Sanitejci odpotovali v Španijo

Prva sanitejska ali zdravniška skupina iz Amerike je odpotovala zadnji teden v Španijo s štirimi ambulancami in medicinskimi potrebščinami v vrednosti $20,000. V skupini je pet zdravnikov, šest strežnic, ambulančni vozniki in tehniki. Potrebno vsoto za financiranje te skupine so nabrale napredne delavske skupine, ki pomagajo španskim delavcem v boju proti fašistom.

Ljuta borba proti gibanju za industrialno unijo

Kapitalistični strategi so odločili, da morajo stavko avtnih delavcev streti, pa naj stane kar hoče. In tudi če se General Motors spusti v pogajanja z unijo, priznati je ne sme pod nobenim pogojem.

Omenjeni korporaciji nudi pomoč v njenem boju proti uniji ves kapitalistični tisk, jeklarski in drugi trusti. Jeklarski trust je še posebno interesiran. Kajti če se uniji dopusti, da zmaga s svojo stavko pri General Motors, bo jeklarska industrija druga na vrsti.

Stavko avtnih delavcev podpirajo unije, ki so združene v C. I. O. Boj korporacij je v tem konfliktu naperjen zaeno proti C. I. O. in posebno še proti John L. Lewisu. Kapitalistični uredniki si prizadevajo, da prikažejo Lewisa v čimslabši luči. Njihov namen je, da ga diskreditirajo pred ljudstvom.

V boju proti uniji avtnih delavcev pomagajo tudi nekatere strokovne unije in njihova glasila. Governer države Michigan Murphy je konferiral s predstavniki unije in ravnateljji korporacije. Urgiral jih je v sporazum in izjavil, da bo on varoval mir in interese splošnosti, ki so važnejši kot pa interesi bodisi prizadete unije ali pa korporacije.

Lewis je prošli teden namignil, da se bi moral Roosevelt spomniti, da mu je organizirano delavstvo pomagalo v izvolitev, pa se bi v tem boju lahko izkazal delavcem hvaležen in jim v stavki v avtni industriji dal moralno oporo, ali pa bi se ponudil za posredovalca. Predsednik Roosevelt je Lewisa zelo grajal radi tega.

Kompanijska propaganda dokazuje, da je stavka oziroma vztrajanje v stavki delo male skupine, dočim je 80 odstotkov delavcev pripravljenih vrniti se pod starimi pogoji.

Ako se kompanijam posreči stavkarje poraziti, se bodo po 1. aprilu, ko poteče pogodba, lotile boja tudi z Lewisovo unijo U. M. W. Ta je na boj pripravljena. Vsekakor smo letos na pragu velikih industrialnih konfliktov, od katerih odvisi bodočnost unijskega gibanja.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto $3.00; za pol leta $1.75; za četrt leta $1.00.

Inozemstvo: za celo leto $3.50; za pol leta $2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year $3.00; Six Months $1.75; Three Months $1.00.
Foreign Countries, One Year $3.50; Six Months $2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

Zločinci v zločinski uredbi

Nedavno je v Chicagu neki Schuster ubil policaja, ker ga je aretiral. Zločinec je pobegnil, toda so ga čez par dni izsledili in prijeli. Čaka ga smrt na električnem stolu.

Iz sodnih zapiskov je policija v preiskavi dognala, da je bil omenjeni Schuster že večkrat obsojen radi ropanja. Zadnje zaporne kazni ni še odslužil in bi moral biti v ječi, toda ga je oproščevalna komisija spustila na svobodo, ker se je zanj zavzemal "vpliven politik".

Časopisje je takoj dvignilo krik proti vsem kaznjencem, ki so bili predčasno oproščeni in policija jih je mnogo polovila ter jih razstavljala ljudem, ki so bili okradeni in oropani. Tako je bil vsem radi enega kriminalca pečat zločinstva znova pritisnjen.

Res je, da se mnogi zločinci nikdar ne poboljšajo. A res je tudi, da ječe niso poboljševalnice. Niti se država ne trudi, da bi dala obsojencu priliko po odhodu iz ječe postati koristen član človeške družbe. Dela ne dobe nikjer, ker jih spremlja znak zapora. Ko hitro v najemalnih uradih vzro na aplikaciji njegovo pojasnilo, da je bil v zaporu, je odvržena. In tako v drugem, tretjem in v vsakem uradu.

Morda je bil v zaporu radi malenkostnega prestopka. A vendar ga je družba popolnoma zavrgla. Ne da mu priložnosti za pošteno preživljanje. A na prostem pa vidi zločince, ki so ukradli stotisočake, vidi bogate zločince vseh vrst in svet jih respektira, ker so bogati. V zavrženem človeku vre, ker je prepričan, da se mu godi krivica in v tem stanju marsikdo izmed njih res zaide na zločinska pota, katerim bi se drugače ogibal.

Ameriške ječe in "poboljševalnice" so polne. Mnoge jetnike izpuste predno jim poteče kazen, da napravijo prostor novim, če bi se policiji posrečilo prijeti vse zločince, ki se pečajo z ropanjem ali s kakimi drugimi protizakonitimi poklici, kje bi dobila prostor zanje? Sodijo, da se v Chicagu preživlja kakih 80,000 ljudi s tatvino. V New Yorku nedvomno še več.

Listi vsak dan poročajo o aretacijah. Ampak zločini se nadaljujejo, neglede na budnost policije in strogost sodnikov. Kajti policaji in sodniki ne bodo odpravili zločinov, pa če jih bi še tako hoteli.

Ko postane družba pametna, bo odpravila vzroke, ki navajajo ljudi — posebno mlade ljudi, v zločinska dejanja. Obsojencem bo dala po prestani kazni priliko za pošteno preživljanje.

Skrajšanje distanc

Howard Hughes je preletel razdaljo med Los Angelesom in New Yorkom v 7. urah 28 minutah. V pionirskih dneh te dežele je vzelo za prepotovanje iste razdalje tedne in mesece. Včasi je bila hitrica 60 milj na uro triumfalna brzina. Hughes je vozil 332 milj na uro.

Preko Pacifika vozijo ogromna letala in še večja grade. Redne prometne zveze po zraku so ustanovljene že par let med Evropo in Južno Ameriko. Ne bo dolgo, ko jih bomo imeli med Evropo in Zed. državami.

Vzlic velikanskemu napredku letalske tehnike je vožnja po zraku še vedno nevarnejša kot pa z drugimi prometnimi sredstvi. V tej deželi so se dogodile v kratkem tri večje nesreče. Ko je ameriška vlada pred par leti sklenila prevažati pošto v vojaških namesto v privatnih aeroplanih, so prizadete aeroplanske družbe začele pritiskati na kongres, da jim koncesijo za prevažanje pošte vrne. Trije vojaški letalci so se pri prevažanju pošte ubili in privatne družbe so to dejstvo na vso moč naglašale, češ, vlada pošilja svoje ljudi siloma v smrt. Toda kadar se dogodi nesreča s privatnim letalom, apelirajo iste družbe na časopisje, da naj o stvari le na kratko in omalovaževalno poročajo. Kajti če pišejo o aeroplanskih nezgodah preveč, ljudi ostrašijo, pa vzamejo rajše vlak.

Gotovo je, da bi bilo nesreč z letali veliko manj, če ne bi bila obratovana radi dobička. Vsled nagona po profitu je podvzeta marsikatera vožnja, ki bi drugače izostala. Družba riskira gmotno, ampak potniki riskirajo življenja. Ker se z letali vozijo večinoma imoviti ljudje, so radi zadnjih nesreč začeli s kampanjo za boljše reguliranje in nadzorovanje zračnega prometa. Kompanije to razumejo in bodo skušale uvesti izboljšave, kajti drugače ne bodo imele koga voziti razen pakete in poštne vreče. Pri nekaterih družbah je promet vsled zadnjih nesreč padel več ko polovico. To jih je izpametovalo ali bi jih vsaj moralo izpametovati.

Proti birokratom v unijah

Delodajalci niso edini nasprotniki organiziranega delavstva. Birokrati na vodstvu unij so mu prav tako opasni. Slučaj stavke mornarjev in pristaniških delavcev dokazuje, da so visoko plačani "unijski" voditelji pripravljeni storiti vse v svoji moči, da si ohranijo pozicije, limozine in vse drugo, kar spada zraven.

Birokrati, ki načeljujejo A. F. of L., so danes bolj ovira kakor pa pomoč organizatorični kampanji za pridobitev delavcev v unije. Pravzaprav so le še ovira in — breme za blagajne unijskega delavstva. To stanje preneha, kadar pride v unije več socialistične ideologije, kakoršno smo poznali v njih v predvojni dobi. Danes spet prodira vanje, kar je dobro za unije in za delavstvo v splošnem.

PREVAŽANJE ZVEZNEGA ZLATA V KENTUCKY

Ameriška vlada je zgradila v Knoxu v Kentuckyju posebno trdnjavo, v kateri bo hranila svoje zlato, ki ga ima zdaj v New Yorku, v Philadelphiji in nekaterih drugih mestih. Senator Glass iz Virginije pravi, da jo bo prevažanje zlata stalo okrog $600,000. On meni, da je to neumesten potrošek in da je zlato v newyoških shrambah prav tako varno kakor bo v Fort Knoxu v Kentuckyju. Na sliki je vladni truck, naložen z zlatom, in tik njega oboroženi stražniki.

Maškarada "Svobode", njena 20-letnica in skupna prireditev klubov 114 in 115 JSZ

Detroit, Mich.—Pevski zbor "Svoboda" priredi maškaradno veselico v Slovenskem narodnem domu na John R. v soboto dne 30. januarja. Vstopnina 25c in maske dobijo nagrade. Vabljeni ste vsi rojaki in rojakinje, da se udežite. Eno nagrado bo dobila najpomembnejša grupa, eno najlepša in eno najgrša. Zabava se prične kmalu popoldne, maškarada pa zvečer.

*

Lahko rečemo, da smo detroitski Slovenci na kulturnem polju še vedno na prvem mestu, kar se tiče slovanskega življa v tem mestu. Pevski zbor "Svoboda" vrši svoje delo že dvajseto leto. "Svoboda" letos obhaja svojo 20-letnico. Ta zbor je bil ustanovljen 10. maja 1917. Ustanovili so ga zavedni socialistični delavci in je ves ta čas kakor še danes odsek kluba 114 JSZ. Za seboj ima pester album raznih pesmi, operet in iger ter koncertov. Detroitski Slovenci imajo sporede tega zbora v živem spominu.

Zbor "Svoboda" je bil že večkrat v stiskah, ali vselej so mu zavedni delavci priskočili na pomoč, da je zamogel nadaljevati s svojim delom. Tudi za letošnji spomladanski program ima v načrtu veselo spevoigro "Spominska plošča", ki je že bila igrana v Chicagu z velikim uspehom. Pri nas jo bo "Svoboda" podala enkrat v marcu ali aprilu na svojem jubilejnem programu. S tem so kajpak zvezani veliki stroški. Vsled tega je zbor sklenil, da priredi maškaradno veselico 30. januarja, kakor že omenjeno. Zabava se prične takoj popoldne, maske pa pridejo na vrsto zvečer. Apeliramo na vse rojake in rojakinje ter prijatelje petja, da našo maškaradno veselico posetijo v velikem številu. Na veselo svidenje v soboto 30. januarja!

*

Novi odborniki pev. zbora "Svoboda" za tekoče leto so: Rudolf Potočnik, predsednik; Janko Zornik, tajnik-blagajnik; Albert Naprudnik, zapisnikar; Anton Semec, arhivar; Mary Jurca, oskrbnica igralnih kostumov. Sklenjeno je bilo, da zbor še nadalje ostane včlanjen v Prosvetni matici.

*

Novi odbor kluba št. 114: Janko Zornik, tajnik-blagajnik; Lovro Sluga, organizator; Leo Junko, zapisnikar; Mike Glad, zastopnik za City Central Committee; John Berlisg, knjižničar. Nadzorniki: Mary Potočnik, Kathy Junko in Kathy Petrich. Zastopnika za Slovenski narodni dom: Lovro Sluga in Rudolf Potočnik. Tudi klub ostane še nadalje član Prosvetne matice.

*

Kluba št. 114 in 115 JSZ priredita veliko skupno veselico z varijetnim sporedom na velikonočno nedeljo, dne 28. marca, v Slovenskem delavskem domu na Livernois ave. Vsled tega apeliramo na rojake in simpatičarje našega pokreta, da si rezerviraj to dan za nas, da nas posetite v velikem številu. Na agitacijo ta dan pride s. John Terčelj iz Pennsylvanije in gotovo bo tudi naš govornik na tej prireditvi. Zato že sedaj kličemo vsem vam: Na veselo svidenje na velikonočno nedeljo v Delavskem domu!

*

V Detroitu in državi Michigan sploh so v teku velike stavke avtnih delavcev. Ako se bodo zavojevani delavci zavedali pomena solidarnosti in ako bodo delali in nastopali složno, tedaj bo zmaga na njihovi strani. Trdno upamo, da bodo zmagali. Med njimi je več socialističnih voditeljev, kot sta znana brata Reuther, ki sta se lani vrnila iz sovjetske Rusije in sta neugnana boritelja za stranko, še posebno pa sta vneta bojevnika na unijskem polju.

Stavka avtnih delavcev je dosedaj zajela brezmala polovico detroitskih tovarn, in obeta se ljuta bitka, predno bodo delavci dosegli svoje zahteve.

Janko Zornik.

Ko je sveta inkvizicija v Španiji sežigala žive ljudi na grmadi

KALVARIJA ŠPANSKEGA NARODA

Zgodovina Španije je pisana s krvjo in potrjena s hekatombami nedolžnih človeških žrtev, ki jih je zahteval brezobzirni boj mogočnikov za oblast in posest.

Državna vojna, ki sedaj divja v Španiji je posledica taistih vzrokov, z edino razliko, da se je ljudstvo, kot še nikoli doslej, postavilo po robu in v bran navalu svojega protivnika, dočim mu je v prješnjih stoletjih bilo izročeno na milost in nemilost.

Kako neusmiljen pa je bil ljudski protivnik, nas uče strahote svete španske inkvizicije, ki je pod krinko vere in pobijanja krivoverstva zapirala, mučila, morila in sežigala na grmadah nedolžne ljudi, da je potem cerkev lahko zaplenila zemljo in imteje pridnih poljedelcev in meščanov. Pasti je moralo na tisoče žrtev, predno je iz koščkov zemlje, drug poleg drugega, nastala ogromna cerkvena in plemiška posest.

To pa se je zgodilo, kakor nam povedo suhe številke, ki jih navaja zgodovinar Cuendas v svoji l. 1920 v Parizu izišli knjigi "Zgodovina inkvizicije, tako-le:

	Živih na grmadah sežganih	Nastikanih ali v rakvah sežganih	Obsojenih na galejo ali ječo
L. 1481.—1498 pod prvim generalnim inkvizitorjem Torquemado	10,220	6,840	97,371
L. 1498.—1508. pod drugim inkvizitorjem Dezo	2,592	892	32,952
L. 1508.—1517. pod tretjim inkvizitorjem Cicmerosem	3,564	2,232	48,059
L. 1517.—1521. pod četrtim inkvizitorjem, kasnejšim papežem Adrianom Florencijem	1,620	560	21.835
L. 1523.—1545. pod petim inkvizitorjem Alfonsom Mamriquezom	2,250	1,125	11,250
L. 1545.—1546. pod šestim generalnim inkvizitorjem Tabero	840	420	6.520
L. 1546.—1550. pod sedmim inkvizirotjem Loxiso	1,320	660	6,580
L. 1550.—1597. pod vlado kralja Filipa II.	3,990	1,845	1,850
L. 1597.—1621. pod vlado kralja Filipa III.	1,840	692	10,716
L. 1621.—1665. pod vlado kralja Filipa IV.	2,852	1.428	14,080
L.1665.—1700. pod vlado kralja Karola II.	1,630	540	6,812
L. 1700.—1746. pod vlado kralja Filipa V.	1,600	760	10,000
L. 1746.—1759. pod vlado kralja Ferdinanda VI.	15	8	190
L. 1759.—1788. pod vlado kralja Karola III.	9	—	60
L. 1788.—1808. pod vlado kralja Karola IV.	—	—	50

Napoleon je s svojo vojsko leta 1808. na pohodu v Španijo zatrl sveto inkvizicijo.

Karel Vavpetič-Mladogorski.

Silna povodenj ob reki Ohio

Le redko se dogaja, da sredi zime zadene ameriško celino kakšna večja poplavna katastrofa. Baš sedaj je ob reki Ohio od Pittsburgha v Pennsylvaniji do St. Louisa v Missouriju prizadetih veliko obvodnih mest in vasi. Poplava je zadela nekatere kraje hujše kot lani. V Portsmouthu v Ohiu na primer je voda narasla tako visoko, da je preplavila veliko steno, ki je napravljena pred mestom za slučaj povodnji. Mesto je poplavljeno, kakor mnoga druga, ki niso imela takih naprav. Največ trpijo revni sloji, ki navadno živijo v bližini reke v kočah in slabih stanovanjih. Zbežati so morali v mrazu na višje kraje, da si so rešili golo življenje.

"Milijonarji" v Zed. državah

Leta 1935 je bilo v tej deželi nad 10,500 milijonarjev, na podlagi tolmačenja, da je milijonar vsakdo, ki ima najmanj $50,000 čistih dohodkov na leto.

KOMENTARJI

Čudno, da ni med katoliškimi Slovenci v Ameriki nikogar, ki bi imel pogum obsoditi propagando, ki jo vrše 'prečastiti' gospodje in njihova glasila v prid fašizma. Ako zmaga general Franco, to bo Mussolinijeva in Hitlerjeva zmaga. Mar slovenski klerikalci v Ameriki še zdaj ne vedo, kaj počne fašizem v Italiji? Če jim že ni za italijansko ljudstvo, vsaj na svoje rojake na Primorskem se naj bi spomnili!

*

J. M. Trunk je v skrbeh, "koliko nabranih in nafehtanih tisočakov bo res prišlo v Madrid in v Španijo". Očividno želi, da nič, kajti "kar jih bo prišlo (tisočakov), se bodo porabili, da se uniči in zatre v Španiji in Evropi vsaka prava demokracija . . ."

Nu, pa imamo! Ako se Trunku ne meša, so borci za "pravo demokracijo Mussolini, Hitler, general Franco, portugalski diktator in nedvomno tudi Jože Grdina.

*

Naciji v Nemčiji popravljajo sveto pismo, da se bo vjemalo "z nacijskimi idejami". To ni prvo popravljanje biblije. Ker katoličani molče, s tem molče priznavajo, da sveto pismo nikoli ni bilo božje razodetje, ampak človekovo delo, ki ga lahko poljubno spreminja.

*

P. Bernardu se krči srce od tuge, ker slovenski socialisti kolektajo za španske komuniste in levičarje, "ki v Španiji delujejo na to, da popolnoma iztrebijo z ognjem in mečem katoliške duhovnike, redovnice . . ." in pa "katedrale so porušili . . ."

Falotstvo med klerikalci nima meja! Kdo ruši Madrid? Kdo meče bombe na katedrale in na domove prebivalcev Madrida? Kdo je pobil sto tisoč in morda že mnogo več moških, žen in otrok? Patra Bernarda to ne briga. Njemu je le za duhovnike in nune. Zato kliče: "Katoličani, dvignimo se . . . v mogočno agitacijo za katoliški tisk!"

*

Gilbertski župnik Matija Bilban, star 74 let, je umrl. V mlajših letih, posebno ko je bil župnik na Evelethu, je storil vse v svoji moči, da zaduši delovanje naprednih slovenskih delavcev na železnem okrožju. Kompanije so mu kajpada radevolje pomagale. Posledice so znane.

*

Nekateri Slovenci v Ameriki so se pričkali radi Cankarja. V Nemčiji pa so se lotili Kristusa. Čegav je bil Kristus: židovski ali protižidovski? Luteranski škof Hainz Weidemann v Bremenu, ki preureja biblijo, da jo usoglasi z nacijskimi idejami, dokazuje v nji, da Kristus ni bil Jud, ampak Galilejec. Če bi danes v Nemčiji tej trditvi kdo ugovarjal, bi ga zaprli. Naciji hočejo, da je bil Kristus arijec in da je mrzil žide — torej je bil arijec in sveto pismo naj se popravi v tem smislu.

*

V Španijo je pred civilno vojno prihajalo le malo turistov. Zdaj jih je kakih 40,000 samo iz Italije in Nemčije. Španijo si "ogledujejo" pod poveljstvom generala Franca.

*

Mladi Al Smith, sin bivšega voditelja demokratske stranke, se je pred par leti preko mere napil, se seznanil z nekim dekletom in jo odvedel v hotel. Kmalu je dobil pretilno pismo, da pride "škandal" v javnost, če ne plača $25,000. Fant je izsiljevalcem plačal $12,000. Od te vsote je dobila dekle, s katero je grešil v hotelu, tisoč dolarjev. Ampak "škandal" se je vseeno izvedel, mladega Smitha je pustila žena, ker ji ni bil zvest, fant pa je vložil tožbo proti izsiljevalcem. Je res nerodno, da se take stvari dogajajo v tako prominentni katoliški družini.

"Štirideset milijonov ljudi v bedi"

Predsednik Roosevelt je dejal v svojem govoru, ko je bil ustoličen za drugi termin, da v Ameriki "trpi štirideset milijonov ljudi pomanjkanje in bedo." Dejal je, da vidi milijone brez dela, milijone, ki stradajo, milijone, ki nimajo najpotrebnejših stvari za svojo eksistenco, medtem ko imajo nekateri vsega preveč zato je on še vedno za "socialno pravico", za katero se bo še naprej bojeval.

Predsednik je v lepih besedah orisal položaj dežele, povedal mnogo, kakor že večkrat. Toda besede, samo besede, ne pomenijo nič, dokler se vlada, ki ima ves aparat v svojih rokah, ne zgane, da bi te lepe besede uresničila, da jim bi dala meso in kri, tako da bi tisti "štirideseti milijoni bednih" od njih kaj imeli.

Štirideset milijonov bednih ljudi pomeni, da je ena tretjina vsega ameriškega prebivalstva prizadeta. Predsednik pa še nadalje apelira na "dobra srca" magnatov, naj se zganejo, naj postanejo res dobri in naj dajo delo brezposelnim — sicer deželi preti druga ekonomska katastrofa. Videti gorje je ena stvar, podvzeti akcijo človeku, ki jo bi lahko, da se gorje odpravi, je pa druga stvar.

General Motors korporacija slepomiši

Magnati General Motors korporacije, ki uposlujejo v raznih krajih dežele — največ v Michiganu, nad 100,000 delavcev, so za poravnavo, pod pogojem, da ostane vse kakor je bilo pred stavko. Pravijo, da bi unijo avtnih delavcev morda priznali, če bi bila v nji res večina njenih delavcev. Toda delavci so proti uniji, in dokaz so podpisi na posebnih polah, v katerih na družbo apelirajo, naj obrat obnovi. Take pole s podpisi so poslali tudi predsedniku Rooseveltu. Verjetno je, da so kompanijski ljudje res dobili pod eno ali drugo pretvezo precej podpisov in prav tako resnično je, da niso vsi delavci za unijo; eni zato, ker bodo zanjo šele če bo zmagala, drugi se boje zamer pri bossih, in mnogi, ker se boje za delo. Vzlic omahljivcem in zavedenim ljudem pa je unija toliko močna, da je bila v mnogih tovarnah v stanju ustaviti obrat popolnoma. Na tej sliki so "sedeči stavkarji" v Flintu.

A. SERAFIMOVIČ:

ŽELEZNA REKA

ROMAN IZ CIVILNE VOJNE V SOVJETSKI RUSIJI

Prevel iz ruščine za "Proletarca" ANGELO CERKVENIK

(Nadaljevanje.)

Na travniku se je pojavila majhna gruča; tisti, ki so spadali k vrstam z železnimi obrazi, so v gruči, ki se jim je približevala, prav lahko spoznali svoje poveljnike, kajti bili so prav tako omršaveli, kakor oni sami. Tudi vojaki, ki so stali na drugi strani, so lahko spoznali svoje poveljnike, ki so bili videti prav tako zdravi, ki so bili prav tako porjaveli kakor oni sami. Med poveljniki je stopal Kožuh, ki je bil posušen in omršavel prav do kosti, ki je bil razcapan kakor vsak bosonožec, ki je bil obut v škornje, iz katerih so mu pokukavali prsti. Z glave so mu viseli ostanki nekdanjega slamnika.

Vsi so stopali proti vozu in so se gnetli okrog njega. Kožuh je stopil na voz, je potegnil ostanke slamnika z glave in je z dolgim pogledom objel železne vrste svojih ljudi, neštete v stepi izginjajoče vozove, žalostne obraze beguncev, ki so izgubili konje in vozove, naposled pa še vrste glavne armade. V njem se je oblikovala globoko skrita, podzavestna, skoraj zadovoljujoča ga misel, ki pa ji ni hotel pogledati v obraz:

"Razpadajo . . ."

Vsi, ki so stali daleč naokrog, so zrli vanj.

"Sodrugi!"

Vsi so vedeli, o čem bo govoril, vendar pa se je v slehernem srcu zažgala živa iskra.

"Sodrugi! Pet sto kilometrov smo prehodili lačni, nagi, bosi. Kozaki so nas pošteno pestili. Ne kruha nismo imeli, ne krme, ne municije. Ljudje so umirali, padali so v prepade, umirali so, zadeti od sovražnih krogel. Streliva nismo imeli. Z golimi rokami smo se morali boriti!"

Vse to so vsi vedeli. Saj so vse sami doživeli! Vendar so zaživele pred njimi Kožuhove besede kot docela nov doživljaj.

"Svoje otroke smo morali pustiti v gorah . . ."

Nad glavami, nad vso ogromno vojsko je nekaj zapihalo, nekaj je vztrepetalo, sleherno srce se je skrčilo:

"O . . ., o . . ., o naši otroci!"

Morje se je zazibalo od konca do konca.

"Naši otroci, naši otroci!"

Njegov pogled se je sivo zasvetil. Počakal je ter dejal:

"Koliko jih je poginilo od krogel v stepah, v gorah, v gozdovih!"

Vsi so se odkrili. Nad množico se je razprostrla mrtvaška tišina. Kmalu pa so razklali tišino ženski glasovi, ki so naraščali ter so se naposled spremenili v glasno stokanje.

Kožuh je stal nekoliko trenutkov s povešeno glavo, nato se je zravnal ter zasekal v molk:

"Pa zakaj so bili voljni ti tisoči, vsi ti desettisoči toliko trpeli in mučili se, zakaj?"

Nekoliko trenutkov je molče zrl v množico, nato pa je zdajci razkril nekaj, kar ni nihče pričakoval.

"Trpeli smo za sovjetsko vlado, zakaj sovjetska vlada je delavska in kmečka vlada. Delavci in kmetje nimajo razen nje nikogar na svetu."

Iz neštetih pljuč se je izvil vzdih. Napetost je postala neznosna. Z železnih obrazov so skopo padale posamezne solze; prav počasi so polzele tudi po obrazih vojakov, ki so pripadali h glavni armadi, po obrazih starčkov . . . V dekliških očeh so se solze bliskajoče iskrile.

". . . za delavsko in kmečko vlado . . ."

"Tako je torej s to stvarjo! Zato smo, zatorej, trpeli, se bojevali, svoje otroke žrtvovali!"

Kakor da jim je nepričakovano padla mrena z oči! Kakor da so prvič spoznali neko globoko skrivnost!

Stara Gorpinka se je rinila k vozu, ter je odrivala vojake, ki so stali naokrog, na levo in desno. Jokala je, si brisala solze in kričala: "Dajte, dobri ljudje, rada bi vam nekaj povedala! Umaknite se, povedala bom . . ."

"Počakaj, Gorpinka, ne segaj staremu v besedo, dokler ne konča svojega govora! Potem boš lahko tudi ti govorila!"

Gorpinke pa ni bilo lahko potolažiti.

Raz glavo so ji viseli sivi, skuštrani lasje, ruta ji je zdrknila na vrat:

"Bojujte se, dobri ljudje, bojujte se proti gospodi in proti častnikom! Samovar smo izgubili! Ko sem se poročila, mi ga je dala stara mati za doto ter mi naročila, naj ga varujem kakor punčico svojega očesa. Zdaj ga nimam več . . . Pa nič ne de, čeprav bi šlo vse k vragu! Samo da živi kmečka vlada! Vse življenje smo garali, pa nismo vedeli, zakaj! Pa moji sinovi, moji sinovi . . ."

Starko so solze kar dušile, ni pa vedela ali so bile solze žalosti ali solze veselja, ki je tako nepričakovano zasijalo.

Zopet se je izvil iz prsi človeškega morja močan, vendar pa vesel vzdih, ki se je razlil tja do konca stepe.

Gorpinkin mož je mrko gledal in nepričakovano stopil na voz. Možakar dobro ve, kaj hoče . . . Starec je, ki se ne da tako lahko ugnati. Ves je prepojen z duhom po zemlji in smoli; roke so mu trde kakor konjska kopita.

Splezal je na vrh voza ter se najprej začudil, da stoji sam nad vso to množico. V prihodnjem trenutku pa je na to pozabil ter je z glasom, ki so ga utrdile vremenske sile, z glasom, ki je škripal kakor nenamazan voz, dejal:

"Staro kljuse smo imeli, kljuse, ki je bilo dobro, čeprav je bilo staro. Vsi veste, kako to gre . . . Cigan pogleda konja skozi želodec in obisti, pogleda mu v gobec in pod rep, pa pravi, da nima več nego deset let. Naše kljuse pa je imelo tri in dvajset let! O, imenitno kljuse smo imeli . . ."

Starec se je zdajci zasmejal. Prvič se je zasmejal. Tisoč drobnih gubic se mu je zarezalo okrog oči. Smejal se je otroško, pobalinsko. Res, njegovi okorni, zemljeni pojavi se je ta smeh prav malo prilegal.

Gorpinka je osupnila; udarila se je po bedru:

"O, ti moj ljubi bog! Povejte mi vendar, ljudje božji, kaj se je zdaj zgodilo!? Vse svoje življenje je molčal; ko me je vzel, je molčal, ko me je pretepal, je molčal, zdaj pa ti — človeka! Ali je ob pamet?"

Starec je razpršil razposajene gubice okrog oči. Kosmate obrvi so se mu namršile. Njegov glas je zopet zadonel čez vso stepo:

"Ubili so nam kljuse! Mrtvo je! Vse, prav vse, kar smo imeli v vozu, smo izgubili. Potem smo morali pešačiti. Komat sem bil najprej vzel s seboj, a pozneje sem ga pustil nekje na potu. Samovar moje stare in vse naše premoženje smo izgubili. Povem vam pa, bog naj mi bo priča . . ." — njegov glas se je silovito razgibal —" . . . da mi ni žal! Vse naj pobere zlodej! Vse to je za našo kmečko vlado! Brez nje bi morali poginiti in obviseti kakor mrhovina na ograji!"

Mrzle solze, kakršne lijejo iz oči živali, so zgrabile starčka za grlo, da je moral umolkniti.

Kakor vihar je zadonelo od konca do konca:

"Ha-a-a-a . . . Naša lastna vlada! Naša kmečka vlada! Naj živi sovjetska vlada!"

Navdušenje se je razlilo čez vso stepo.

"To je torej sreča!" je zagorelo v Kožuhovih prsih. Njegov obraz pa je bil še vedno železen in miren. Čeljusti še vedno trdo stisnjene.

"To je torej tisto!" je pršelo neznansko veselo po železnih vrstah razcapanih, omršavelih bojevnikov. Zato smo, torej, gladovali in zmrzovali, ne samo zato, da bi bili rešili svojo kožo!"

Celo matere z ranjenimi srci, ki se ne dajo ozdraviti, s solzami, ki se ne morejo nikdar posušiti — o, kako bi mogle kdaj pozabiti na pohlepno režeče se škrbine gorskih globeli! — celo matere . . . strahotne spomine pokopale nekje globoko v sebi ter so priklicale iz svojih src tiho žalost, ki se je lepo prilegala temu velikemu in slavnostnemu občutju, neslišno objemajočemu neizmerno, čez stepo razprostirajočo se ljudsko množico.

Tisti pa, ki so nasičeni in dobro oblečeni stali na drugi strani, nasproti sestradanim, nagim bosonožcem, so se v tem velikem trenutku čutili osirotele . . . Solze so jim lile iz oči, pa se niso prav nič sramovali.

Njihove vrste so se porušile ter zagnale nalik lavini, ki vse preplavlja, proti vozu, na katerem je stal razcapani, omršaveli Kožuh. Iz stepe je zadonel nov klic:

"Oče naš, pelji nas, kamor hočeš, bojevali se bomo do poslednje kaplje krvi!"

Na tisoče rok se je dvignilo proti njemu, samo nekaterim izmed vseh teh tisočev je uspelo dvigniti ga na ramena, nad glave . . . Dvignili so ga ter ga nosili naokrog. Stepa se je daleč, daleč naokrog tresla, človeški glasovi so trepetali:

"Hura! Hura! . . . Hura-a-aa . . .! Naš stari! Naš Kožuh!"

Nesli so ga tja, kjer so stale ostro zravnane vrste, kjer je stalo topništvo, nesli so ga med konje in eskadrone. Jezdeci so se vrteli na svojih sedlih ter so nenehno kričali. Obrazi so se jim od navdušenja popolnoma izpremenili.

Nosili so ga med begunci in njihovimi vozovi. Matere so mu molele svoje otroke . . .

Naposled so ga prinesli nazaj in so ga pazno položili na voz. Kožuh je odprl usta, da bi bil spregovoril. Vsi so ga osuplo pogledali. Kakor da so ga prvič videli.

"Saj ima modre oči!"

Ne tega niso ne rekli ne zakričali, zakaj zaman bi bili v tem trenutku poskušali oblikovati svoja spoznanja in svoja čuvstva . . . Imel je prav zares modre in ljubke oči, ki so trosile otroški smeh. Tega, torej, niso rekli, pač pa so zakričali:

"Naj živi naša starina! Naj živi naš Kožuh! Za njim gremo tudi do konca sveta! Bojevati se hočemo za sovjetsko vlado! Bojevali se bomo s plemiči, z generali, s častniki!"

(Dalje prihodnjič.)

Pošljite svojcem v stari kraj Ameriški družinski koledar

SPOR RADI MODELOV IN STROJEV

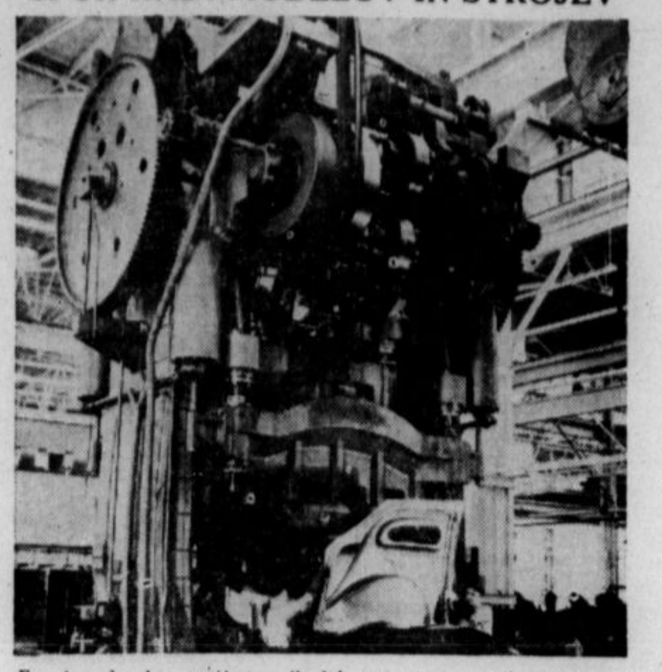

Ena izmed zahtev unije avtnih delavcev v pogajanjih za premirje je bila, da družba ne sme odpeljati strojev in modelov iz nobene tovarne, kjer je stavka. Družba je naobratno zahtevala, da morajo stavkarji zapustiti tovarne predno se prične pogajati. Sporazum na podlagi teh dveh točk je bil dosežen prošli teden, a je trajal le dan ali dva, ker je ravnatelj General Motors korporacije izjavil, da se bo pogajal tudi z neunijskimi delavci, ne samo z unijskimi. V posredovanje za poravnavo stavke je nato posegla poleg michiganskega governerja Murphyja tudi delavska tajnica Frances Perkins. — Na tej sliki je stroj v avtni tovarni v Flintu, Mich.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

Strabane, Pa. — John Terčelj je poslal 2 naročnini na Proletarca in naročil še 15 koledarjev, ki smo jih poslali našemu vrlemu zastopniku koledarja Johnu Trohi.

Cleveland, O. Anton Jankovič je sporočil, da se mu zdi, da našega koledarja ni šio zadosti v "metropolo". Naročil jih je še 25 in 10 garnitur knjig Cankarjeve družbe.

Chicago, Ill. — Joseph Oblak se je zglasil v uradu in izročil tri naročnine. Chas. Pogorelec je dobil 8 naročnin.

West Mineral, Kans. — John Marolt se sicer ne javi pogostoma, toda kadar se, tudi nekaj pomeni. To pot se je odzval s petimi naročninami. Malo jih je, ki bi bili naročniki in agitatorji Proletarca od začetka. John Marolt je eden izmed njih. Dasi nosi že sedem križev na plečih, je za delavsko agitacijo še vedno mladeniško navdahnjen.

Girard, O. — John Tancek je poslal vsoto za oglase v koledarju in zraven priložil dve naročnini za list.

Krayn, Pa. — Louis Sterle je pred kratkem naročil 5 izvodov koledarja. Prodal jih je takoj in pisal še po 5 iztisov.

Leadville, Colo. — Tudi iz gorate države Colorado dobimo včasi kak glas. To pot je pisal John Fajdiga, obnovil je naročnino na list ter naročil en koledar.

Herminie, Pa. — Ta kolona bi ne bila popolna, ako bi ne bilo Toneta Zornika v njej. Poslal je obračun za koledar, knjige Cankarjeve družbe in poslal zraven tudi 10 naročnin na list. Tony is always the same old "war horse". Keep up with the good work, Tony!

Moon Run, Pa. — Tudi tukaj vse ne spi, posebno še ne s. Michael Jerala, katerega zadnje čase večkrat opazimo v naših izkazih. To pot je poslal 2 naročnini.

Imperial, Pa.—Frank Augustin je poslal vsoto za prodane koledarje in naročil še enega, ker je prodal tudi svojega.

Collinwood, O. — Kadar tukajšnji soc. klub kaj priredi, smo gotovi, da bo šel prebitek za dobro stvar. Na božični večer je priredil veselico, od katere prebitka je prispeval $20 za junaške borce v Španiji (Listen, Lojze, isn't that awful?); v isti namen sta nabrala sodruga Skapin in Maslo $26.00 (bojim se, da bo naše maziljene in nemaziljene fašiste okrog "A. S." in "A. D." kap zadela). Dalje je klub prispeval tiskovnemu fondu Proletarca $5.00, provizijo od prodanih koledarjev pa sta poklonila tiskovnemu fondu Andy Božič in Joe Maslo, prvi $2, drugi $1.

Library, Pa. — Nick Triller je poslal vsoto za prodane koledarje, zraven pa je priložil še 4 naročnine ter celotno članarino Prosvetni matici od Library izobraževalnega in zabavnega doma.

Cleveland, O. — John Krebel je poslal vsoto za prodane koledarje, ki jih je bil naročil klub št. 27 JSZ, zraven pa naročil 5 garnitur knjig Cankarjeve družbe.

Strabane, Pa. — John Troha je poslal denar za prodane koledarje. Vseh skupaj je razpečal 115, kar je za njihov kraj izredno lepo število. Poslal je tudi obnovitev naročnine na list za društvo št. 138 SNPJ. John je eden tistih ljudi, ki rad pomaga vsaki dobri stvari. Pri prodaji koledarja se on lahko kosa z vsakim. Upam, da bo ohranil naklonjenost našim publikacijam tudi v bodoče.

Sugarite, N. Mex. — Anton Orožen je obnovil naročnino in naročil 2 koledarja.

West Allis, Wis. — Vincenc Pugelj je poslal vsoto za oglase v koledarju in priložil tudi 2 naročnini. Pravi, da se kmalu vidimo v Chicagu, kamor pride na sejo odbora SSPZ.

Canonsburg-Strabane, Pa.— Jacob Pavčič je poslal 6 naročnin in pravi, da se v kratkem spet zglasi.

Pueblo, Colo. — Frank Boltezar je poslal obračun za prodane koledarje, katerih sta razpečala s Frankom Pogorelcem lepo število. Prispeval je tudi $1.00 v tiskovni fond lista.

West Aliquippa, Pa. — Bartol Yerant je poslal eno naročnino; pravi, da hoče novi imenik naročnikov, ker misli obiskati vse one, ki jim je potekla naročnina, in zraven bo skušal dobiti tudi nekaj novih. Le naprej, Bartol! Prostora v imeniku je še veliko in tudi naši svinčniki so ošpičeni, da jih vpišemo notri.

Chicago, Ill. — V kratkem bomo poslali opomine onim, ki jim je potekla naročnina in upam, da jo bodo vsi obnovili. V tekočem letu moramo ne samo obdržati sedanje število naročnikov, ampak ga dvigniti na višino, kot je Proletarec še ni imel zadnjih sedem ali osem let. To bomo lahko dosegli, če bomo šli na delo z odločnostjo, da hočemo doseči ta cilj.

Ameriškega družinskega koledarja imamo še par sto izvodov. Kdor ga še nima, naj se požuri z naročilom. Knjige s tako pestro vsebino in za tako mal denar ne dobite nikjer. Tudi knjig Cankarjeve družbe imamo še nekaj izvodov na roki. Naročite si oboje in priporočite jih tudi svojim prijateljem in znancem.

Vesti o povodnji, prireditvi in stavki

Bridgeport, O. — Ko to pišem, dne 18. januarja, prihajajo poročila po radiu in v časopisih, da bo reka Ohio narasla do 40 čevljev, kar pomeni, da bodo vse nižine v njenem območju poplavljene, nekateri kraji pa so že pod vodo. Deževalo je dalj časa neprenehoma in kakor bi iz škafa izlival. Deževje je trajalo brezmala ves teden. Vladni izvedenci in inženirji ter vremenoslovci napovedujejo, da bo voda naraščala in v nekaterih krajih dosegla rekordno višino.

*

Prireditev društva št. 4 S. N. P. J. na Neffsu dne 16. januarja je zelo dobro uspela. Vse mladinske koncertne točke so bile dobro izvajane. Mislim, da prireditelji niso pričakovali tako velike udeležbe. To je pač lepo, da rojaki v tako velikem številu posečajo društvene in klubove prireditve tudi iz zunanjih naselbin, kajti le v skupnem, vzajemnem delu je uspeh.

*

Vsled slabega vremena ni bila seja kluba št. 11 JSZ v nedeljo 17. januarja dobro obiskana. Toda komur je delavsko gibanje pri srcu, ga tudi slabo vreme ne bo odvrnilo od poseta. To so pokazali zunanji člani, iz Bartona s. Skoff in iz Blaina s. Vitez in s. Mihelčič. Diskuzije na tej seji so bile izredno dobre. Razpravljali smo kajpak o tekočih ali sodobnih problemih: o stavkah, o španski situaciji in pomoči od strani nas ter o dogodkih v delavskem gibanju sploh.

*

Ker naš klub nikakor ni mogel in ne bo mogel v bližnji bodočnosti dobiti primernega datuma za kakšno svojo prireditev, je bilo sklenjeno, da priredi veliko veselico na mednarodni delavski praznik 1. maja, na soboto. Vsi navzoči so se zavzeli, da bomo skupno delali in agitirali za majsko proslavo našega kluba na vse načine, da bo uspeh čim večji, tako da bomo naš delavski praznik proslavili na impozanten način. Pripravili se bomo, da bomo praznovali naš praznik s takim programom kakor še nikdar prej. Vsled tega tudi opozarjamo vsa okoliška društva in napredne rojake v vzhodnem Ohiu, da se pridružijo nam dotični dan, da bomo skupno obhajali Prvi maj. Obenem tudi apeliramo na vas, da ne prirejate svojih veselic na isti večer, kar bi sicer škodovalo obojim. Ves program z vsemi podrobnostmi bo pravočasno objavljen.

*

Kakor je razvidno iz časopisov, je General Motors korporacija skušala delavce glede skupne konference potegniti. Iz tega se razvidi, koliko smejo ali morejo delavci zaupati delodajalcem in avtomobilskim magnatom. Čitali smo tudi, da je ta korporacija organizirala pobojnike, ki naj navalijo na stavkarje. Tako je storila po vseh mestih, kjer je v njenih tovarnah v teku stavka, da bi na ta način izvala nemire in stavko zlomila. Vse to pa znova dokazuje, da se bo moralo delavstvo v vseh slučajih zanesti le nase, ako bo hotelo kaj doseči. Šele potem se bo lahko zaneslo na oblasti, to je, kadar jih bo s svojo organizirano močjo prisilila, da bodo stale na njegovi strani. Zaneslo se pa bo lahko na oblast šele takrat, kadar bo imelo v postavodajah svoje zastopnike, ki bodo delali za delavske interese. To je edina pot: politična in industrijska organizacija.

To je ponovni dokaz, da sem imel prav, ko sem pred volitvami pisal v Proletarcu in Prosveti, da ni veliko razlike med starima strankama. To omenjam zato, ker so me nekateri kritizirali radi mojih izvajanj. Baš sedanja stavka pri General Motors je jasno pokazala, da sem imel prav, še bolj pa se bo to videlo, ako pride do jeklarske stavke. Vse to skupaj bo pokazalo in potrdilo, da obe stari stranki vedno in povsod služita le kapitalističnim interesom, ne delavskim.

*

Pravijo, naj ne podpiramo španske ljudske vlade in njenega delavstva, ne jim dajati pomoči. Poročila pa govorijo, da imajo jeklarski baroni polna skladišča bojnega materiala. Za koga? Za delavce, ako bodo zastavkali!

Joseph Snoy.

Poročilo družabnega kluba SDC.

Chicago, Ill. — "Chicago je velika vas, težko se je boš privadil," so mi rekli, ko sem se poslavljal od prijateljev rudarjev v Oklahomi in se podal proti Chicagu. Po par tednih mojega bivanja v tej veliki vasi sem pričel premišljevati, kako to, da v mestu kot je Chicago, kjer je tisoče Slovencev, še nimajo svojih prostorov, kjer bi se shajali ob prostem času, se zabavali in vršili svoje kulturne in izobraževalne naloge.

Po par mesecih bivanja na zapadni strani mesta sem se dodobra seznanil z našimi sodrugi in naprednimi skupinami. Želja vseh je bila, da bi ustanovili svoj delavski dom, toda denarja ni bilo. Pred dobrim letom in pol se nam je ponudila prilika, ki se nam je zdela dobra, zato smo se je oprijeli. Danes imamo majhen toda prijazen delavski dom — Slovenski delavski center.

Meseca aprila 1936 smo ustanovili klub, čigar ime je **Družabni klub Slovenskega centra**. Ta klub je zgradil na stavbišču Centra lepe grede za balincanje. V spodnjih prostorih ima klub prijazno urejen prostor za člane, ki se pri mizah radi razgovarjajo in čitajo, ali se pa zabavajo z raznimi igrami. Klubovi prostori imajo to prednost, da so poleti zelo hladni, pozimi pa gorki. V splošnem je namen tega kluba: gojiti družabnost ter pomagati Centru, ki je last posameznih delničarjev, klubov in raznih naprednih društev.

V soboto 16. januarja 1936 se je vršila letna seja družabnega kluba, katere se je udeležilo lepo število članov in članic. Tajnik V. Ločniškar je med drugim poročal, da ima klub sedaj 177 članov in članic in je v prošlem letu prispeval nad tisoč dolarjev za predelave v Centru. Odbor kluba ni prejemal nobenih plač, nekaj malega se je plačevalo le oskrbniku. Na seji je bilo sklenjeno, da ostane članarina kakor dozdaj, to je $1 na leto. Sedanja članarina poteče vsakemu 30. aprila. Novim članom, ki pristopijo med tem časom, se za čas pred 30. aprilom 1937 ne računa nič, pač pa bo članarina veljavna do 30. aprila 1938.

V novem odboru so: Frank Alesh, predsednik; John Hujan, podpredsednik; Rok Božičnik, tajnik-blagajnik; Joseph Turpin, zapisnikar. Nadzorniki: Math Kure, Vinko Ločniškar in Matt. Videgar; namestnika pa sta Joseph Oblak in Justin Zajc. Namestnik tajnika je Anton Andres.

Po končani seji se je udeležencem servirala okusna večerja in pivo brezplačno. — Rojaki se vabijo, da pristopijo v ta klub. Za dolar, ki ga boste plačali kot celoletno članarino, vam ne bo žal.

V. Ločniškar, bivši tajnik.

Devet milijonov brezposelnih

Kakor izjavlja glasilo Ameriške delavske federacije, je sedaj v Ameriki okrog devet milijonov delavcev brez dela. Dasi so razne industrije, zlasti težke, uposlile mnogo delavcev v zadnjih mesecih, se število brezposelnih zelo počasi niža. Medtem pa se dvigajo cene življenskim potrebščinam in dobički lastnikov tovarn. Delodajalci so dosedaj popolnoma ignoriral Rooseveltove apele, da bi postali "dobri" in bi zaposlili brezposelne delavce. Oni se ne zmenijo za take apele, zmenijo se le za velike profite, kar bi Roosevelt lahko že vedel.

Kadar naročate knjige, poslužite se Proletarceve knjigarne.

Problemi revolucionarnega socializma

Spisal *Haim Kantorovitch.* — Prevel *Anton Garden.*

(Nadaljevanje.)

Demokracija v času krize

Kadar desničarski socialisti pojo slavo sedanji demokraciji in se nikdar ne utrudijo nam pripovedovati, kako važna je demokracija in civilne svobodščine za delavski razred, s tem le tratijo čas, črnilo in energije. Sleherni socialist, ne glede kako levičarski in revolucionaren je, priznava važnost civilnih svobodščin za razredni boj. Zavedajoč se razrednega karakterja sedanje demokracije, poznavajoč vse njene defekte, jo je kljub temu sleherni socialist pripravljen braniti pred njenimi sovražniki na desnici.

Boj proti fašizmu, ki je danes glavno vprašanje v socialističnem gibanju, naravno pomeni boj za ohranitev demokracije in civilnih svobodščin. Ako nastane nevarnost za demokracijo in civilne svobodščine, bodo levičarski socialisti v sprednji obrambni liniji. Levičarski socialisti so se vedno borili proti antidemokratični agitaciji komunistov, katere so slednji, kot znano, zadnje čase opustili.

Jasna marksistična analiza tendenc nazadujočega kapitalizma pokazuje, da delavstvo bolj in bolj postaja edini branitelj demokracije in civilnih svobodščin, medtem ko se nazadujoči kapitalizem bolj in bolj nagiblje k fašizmu. Zelo razširjeno mišljenje, da gresta kapitalizem in demokracija vedno roka v roki, je bilo že popolnoma ovrženo. Kapitalizem se drži demokracije le toliko časa, dokler služi njegovim namenom, kakor hitro mu pa postane nevarna, jo zavrže.

Zgodovinske izkušnje so pokazale, da je demokracija adoptirana le v normalnih in mirnih časih. Preboleti ne more nobene globoke krize. V času krize se demokracija vedno umakne kakšni formi diktature. Med vojno je bila demokracija skoraj popolnoma odpravljena, kakor tudi izgine povsod, kjer je efektivna stavka. Za primer vzemimo poročilo o razmerah v Harlanu, Kentucky, med stavko rudarjev. Odbor, katerega je imenoval governer Lafoon, je dognal:

"V okraju Harlan vlada pravcati teror . . ., ki je financiran na splošno po skupini premogovnih operatorjev v dogovoru z nekaterimi javnimi uradniki. Žrtve tega terorizma so rudarji in njih družine."

Harlan je del Združenih držav, katerih demokracijo čuva posebna skupina devetih starih odvetnikov. Kar je v Harlanu odkril odbor governerja Laffona, so v drugih krajih odkrili drugi odbori. V večini slučajev seveda ni bilo ne odborov ne poročil. Kaj se je zgodilo z demokracijo v Harlanu? Odpravljena ni bila. Bila je le "položena na stran", dokler ni minila kriza.

Seveda je bila to lokalna kriza. Toda ali je kakšen dober razlog za mišljenje, da ne bo prišlo do sličnega terorja v času splošne krize, ko bo namesto skupine rudarjev, ki zahtevajo višje plače proletariat zahteval podržavljenje industrij? Mar niso izkušnje v Nemčiji, Italiji, Avstriji (in Španiji—prev.) in naraščanje fašističnega gibanja povsod pokazale, kaj bo kapitalistični odgovor, kadar mu bo pretila nevarnost socializma?

Po dolgi, in temeljiti analizi tendenc sodobnega ekonomskega in političnega življenja je profesor Harold J. Laski prišel do sledečega zaključka:

"Kadar bo politična demokracija skušala transferirati to lastništvo (namreč lastništvo sredstev produkcije—H. K.) družbi, bo kapitalistični razred, če bo mogel, izrabil moč vlade za odpravo demokratičnih institucij."

Besede: "če bo mogel" imajo le en pomen: Ako bodo mase pripravljene boriti se za demokracijo z demokratičnimi sredstvi, če bo treba, ker bo demokratična pot tedaj že blokirana.

Militantni socialisti ne spadajo med alarmiste v našem gibanju, ki vidijo, da bodo sence fašizma neizbegljivo pokrile vse kapitalistične države. Ko je komunistično gibanje pričelo pripenjati fašistično znamko na vsakega, ki se ni z njim strinjal, ali na vsako stvar, za katero ni maralo, smo ga mi bridko kritizirali. Mi verujemo, da ni samo bedasto, marveč pozitivno škodljivo nazivati NRA, Wagnerjev delavski zakon, Guffyjev premogovni zakon in slične liberalne reforme za fašistične.

Tako izrabljanje besede "fašist" le porazi lastni namen. Namesto ostrašenja mas, so komunisti s svojimi "strašili" dosegli le to, da si je povprečni delavec mislil: Ako je to fašizem, tedaj sem z njim!

Prav tako nevarno je, ker je prav tako nerealistično, ako vidimo fašizem v vsaki stvari, katere ne maramo, kakor je nevarno uspavati mase z zmotnim mišljenjem, da Amerika ni Nemčija itd. V luči revolucionarnih izkušenj v povojnih letih je treba zavreči tako antidemokratično propagando komunistov kakor propagando "nič-drugega-kakor-demokracija".

Demokracija je najdragocenejše in najvažnejše sredstvo (weapon) delavskega razreda v boju za novo družbo. Toda sama na sebi ni dovolj, da bi garantirala uspeh.

Demokracija in reforme

Teorija socialnega reformizma je v jedru sledeča: Pod demokracijo ima boj za reforme široko polje; ker v nji ni meje, nudi onim, ki hočejo reformirati današnjo družbo, najbolj radikalno — socialistim — vse prilike za dosego svojega cilja povsem na miren, legalen in demokratičen način. Po tej teoriji je socializem rezultat številčne akumalacije reform.

V predvojnem socialdemokratičnem gibanju je bila ta teorija poznana kot "revizionizem". Socialdemokratje so se proti njej borili z veliko vnemo. Na nekem nemškem kongresu, kakor tudi na mednarodnem socialističnem kongresu, je bil revizionizem oficielno obsojen. Dobro je, ako si samopostavljeni dediči socialne demokracije zapomnijo, da sta bila voditelja boja proti revizionizmu Karl Kautsky in George Plehanov.

Kaj so bili njih argumenti proti revizionizmu? V kratkih besedah se lahko sumirajo takole: Da obstoječa demokracija nudi delavstvu velike prilike v boju za takojšnje pridobitve, ne dvomi nihče. Da se mora delavstvo poslužiti obstoječe demokracije v svojo korist, ni nobenega vprašanja, ni pa resnica, da te reforme aktivnosti nimajo meje. Njih meja je kapitalizem. Boj za reforme je lahko miren, legalen in demokratičen, dokler traja boj za **reformiranje kapitalizma.** Toda svoj karakter spremeni kakor hitro postane boj za **odpravo kapitalizma.** Vse reforme v tem ali drugem socialnem sistemu so za reformiranje sistema, ne za odpravo istega.

Bodočnost je mogoče napovedati le na en način: z učenjem iz preteklosti. Zgodovina ne pozna niti enega slučaja, da bi se vladajoči razred odpovedal brez boja na življenje in smrt, ali pa dovolil, da bi ga odpravili na miren način. Da je vselej izgubil, je resnica. To je neizogibno, ker boj na življenje in smrt med starim in novim se nikdar resno ne prične, dokler staro ne preživi ne le svojo dobo, marveč postane breme in ne pripomoček družbi. Današnji vladajoči razred se seveda lahko nauči iz zgodovine in se poda svoji usodi. Toda pričakovati kaj takega bi bilo naivno. Hotenje po življenju je tako veliko, da navadno zaslepi najdalekovidnejše.

(Dalje prihodnjič.)

Francija pomaga španskim beguncem

Finančni komitej francoskega parlamenta je dovolil deset milijonov frankov ($460,000) za pomoč španskim beguncem, ki so pribežali v Francijo.

Ameriški družinski koledar 1937 je knjiga, ki jo vam toplo priporočamo

Posebno nizke cene

ZA NAJNOVEJŠE VZORCE

PLINSKIH PEČI

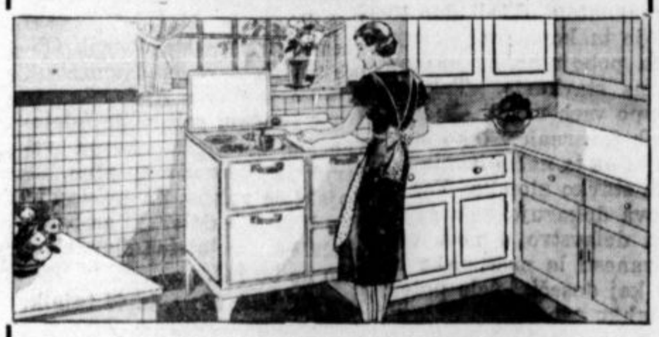

LAHKI PLAČILNI POGOJI

Malo vplačilo. Preostanek v malih zneskih z vašim računom za plin.

Ravno zdaj ima vaša Public Service prodajalna na izložbi mnogo plinskih peči izvrstne kakovosti. Prihranili si boste denar, ako se poslužite te razprodaje. Malo vplačilo vam bo kupilo moderno, najnovejšo peč. Preostanek pa lahko plačate v malih zneskih s svojim mesečnim računom za plin.

Nova kuhinjska peč vam bo napravila kuhanje prijetno, peko pa pravo zabavo. Pridite danes in oglejte si mnogo privlačnih vzorcev, ki se vam nudijo po posebno nizkih cenah.

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

NAMESTO SNEGA DEŽEVJE IN POVODNJI

Radi deževanja je nastala prošli teden v mnogih krajih Zed. držav povodenj. Več sto tisoč ljudi v prizadetih krajih v Ohiu, Indiani, Kentuckyju, Missouriju, Illinoisu in Penni je moralo zapustiti domove. Na sliki je ulica v Cincinnatiju, O., kjer se je moralo umakniti iz domov vsled povodnji 20,000 ljudi.

IZNAJDBE, KI SO PREOBRAZILE SVET IN ŽIVLJENJE POSAMEZNIKOV IN DRUŽBE

Malo je dežel na svetu, v katerih bi bilo toliko prizadevanj za nove iznajdbe in izboljšavanje prejšnjih, kakor ga je bilo in ga je v Zed. državah. Koncem prošlega leta je minilo sto let, od kar je bil v zveznem kongresu sprejet prvi zakon za patentiranje iznajdb. Ob tej priliki je FLIS priredil sledeči članek:

Zgodovina ameriških patentov je v velikem obsegu zgodovina izrednega gospodarskega in industrialnega razvoja Zed. držav tekom zadnjega poldrugega stoletja. Izobilje prirodnega bogastva dežele, njene obširne poljedelske možnosti, ogromna gozdovja in bogati rudniki so gotovo prispevali k temu hitremu industrialnemu razvoju. Pogum, energijo in možgane za tako delo so dali ljudje vseh narodnosti, ki so ustvarili današnji ameriški narod, ali vzpodbujo k njihovi delavnosti in iznajdljivosti je dal sistem patentov, ki je omogočil, da so iznajdbe koristile vsemu narodu.

Kongres sme uveljaviti postave o patentih na podlagi ustave, ki pravi, da je kongres pooblaščen sprejeti zakone za pospeševanje "koristnih ved". Prvi patentni zakon je bil sprejet l. 1796. Pod izvirnim zakonom je bilo do l. 1836 izdanih kakih 55 patentov, ko je kongres ustvaril sedanji patentni sistem. Rok veljavnosti patenta je bil določen na 17 let. Tekom tega roka lastnik patenta uživa monopol, ki mu zagotavlje izključne pravice za izdelovanje, rabo in prodajo. Po tej dobi postane patent javna lastnina in vsakdo ga sme svobodno izrabljati. Novi načini izdelovanja in iznajdbe se ne morejo več izgubiti, kakor se je to nekdaj dogajalo.

Nekatere epohalne iznajdbe so bile napravljene in patentirane celo pred patentnim zakonom l. 1836. Tako je Benjamin Franklin izumil l. 1752 svoj strelovod in kasneje uvedel sloviti Franklinov tiskarski stroj. L. 1786 je John Fitch eksperimentiral s prvim parnikom, ki je bil kdaj zgrajen in l. 1794 je Eli Whitney dal Ameriki in svetu svoj cotton gin, stroj za izločevanje semena od bombaža, ki je omogočil bombaževino. L. 1807 je Robert Funtonov parnik napravil svoj zgodovinski izlet po reki Hudson in par let kasneje je John Stevens izumil dvojne vijake za parnike. L. 1827 je John Walker izumil moderne vžigalice.

Po ustanovitvi patentnega sitema l. 1836 so hitro sledile iznajdbe, ki so popolnoma izrevolucionirale način življenja po vsem svetu. Samuel F. Morse je iznašel električni brzojav že l. 1832 in v istem letu je Saxton uvedel prve magnetoelektrične stroje in M. W. Baldwin zgradil svojo prvo lokomotivo. L. 1836 je Samuel Colt patentiral revolver. Leta 1839 je Charles Goodyear ustvaril novo veliko industrijo, ko je dobil patent za vulkanizacijo gumija. L. 1843 je Charles Thurber zgradil pisalni stroj in l. 1844 je Morse odposlal svojo prvo brzojavko. Tiskalni stroj na dva cilindra je patentiral R. Hoe l. 1845 in prihodnje leto je Elias Howe izumil in patentiral šivalni stroj. Električna lokomotiva in stroj za izdelovanje ledu sta se udejstvila l. 1851, ko sta bila izdana patenta ameriškim iznajditeljem. Izmed drugih ameriških iznajdb pred Civilno vojno naj navedemo čevljarski stroj (George McKay), dvigalo (E. G. Otis), diamantno vrtalo in razne poljedelske priprave. Tekom civilne vojne je John Ericson, švedski priseljenec, zgradil prvo oklopnjačo.

Po civilni vojni se je večina iznajdb nanašala na stroje za štednjo ročnega dela v industrialnih procesih in v poljedelstvu. Mnogi patenti so bili izdani za nove poenostavljene procese in produkte, ki so podvignili občni komfort v Zed. državah: peči, šivalne stroje, stroje za izdelovanje čevljev in druge stroje, ki so omogočili masno produkcijo obuval itd.

Da le navedemo nekatere odlične ameriške iznajdbe one dobe: zračna zavora, patentiral G. Westinghouse l. 1869 in avtomatična zračna zavora l. 1872. L. 1873 je E. Janny uvedel vozno natikalo, l. 1877 je V. Otto patentiral stroj na plin. O. Mergenthaler je leta 1884 uvedel linotype. L. 1873 je Thomas Edison patentiral svoj prvi quadruplex brzojav, kateremu je sledilo veliko drugih njegovih patentov, vštevši oni za fonograf l. 1877, za mikrofon l. 1877, za filament v električni svetilki l. 1878, s katerim je začela električna razsvetljava po svetu, in za kineoskop l. 1893, s katerim je začela današnja kinematografična industrija in umetnost. Prvo telefonsko napravo je patentiral Emil Berliner l. 1877. Waterman je patentiral svoj fountain pen l. 1884, Van Sepoele in Sprague pouličnі tramvajski voz l. 1884, Burroughs seštevalni stroj l. 1888. Električni indukcijski motor je iznašel Schallenberger l. 1888 in Nikola Tesla je dal svetu l. 1892 prvi motor za alternatno strujo. Eastman je l. 1888 patentiral svoj "kodak" za brzo fotografiranje, Lake je l. 1894 iznašel podmorski čoln in Selden je l. 1895 patentiral prvi avtomobil. Ob začetku novega stoletja sta Orville in Wilbur Wright uresničila sanje o praktičnem letalnem stroju vsled iznajdbe aeroplana z motornim pogonom. Radio telefon, vacuum radio tube, sintentična smola, hidroplan, televizija in druge iznajdbe spadajo v tekoče stoletje. Skupno število patentov, izdanih od ustanovitve patentnega sistema, znaša več kot milijon. Povprečno se vsako leto izda v patentnem uradu v Washingtonu približno 50,000 novih patentov.

Ameriška iznajdljivost je velikansko prispevala k moderni svetovni civilizaciji. Umestno je, da se spominjamo tudi velikega dolga, ki ga Amerikanci dolgujejo iznajditeljem drugih narodov. Da navedemo nekatere izmed stotin inozemskih iznajdb: prvi parni stroj, iznašel Watt na Angleškem l. 1765. in predilni stroj, izum Angleža James Hargreavesa l. 1763 Prvi bicikel je zgradil Branchard l. 1779 in prvi plinov balon l. 1783 Francoz Motgolfier. Predilnico na pogon je dopolnil James Cartwrith na Angleškem l. 1785 in umetnost litografije je uvedel Nemec Schefelder l. 1790. Stroj za vezenje, električna baterija, stetoskop, galvanometer, pneumatični obroč, acetilen, parno kladivo, varnostne vžigalice, anilinska barvila, Diesel motor, kakor tudi X-žarki, radium in brezžični brzojav, troje izmed največjih iznajdb vseh časov, je vse prišlo iz inozemstva.

FLIS.

Zatiranje spolnih bolezni

Oblasti mesta Chicaga z županom na čelu so se zavzele za zatiranje veneričnih (spolnih) bolezni in v ta namen izdelali zadevni načrt. Organizirati nameravajo posebne "klinike na kolesih" in zaprositi federalno vlado, naj financira ta projekt iz sklada WPA ali pa bo mesto našlo sredstva, da samo izvede ta načrt.

Naročite knjige iz Proletarčeve knjigarne.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2609 So. Lawndale Ave.

Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1382

Pristna in okusna domača jedila

Cene zmerne. Postrežba točna.

Poročilo zastopnika A. Zornika

Herminie, Pa. — Na svoji redni seji dne 3. t. m. je društvo št. 87 SNPJ sklenilo, da še nadalje ostane v Prosvetni matici in da prispeva letno $6, kakor lani.

*

Tukaj je moje poročilo za prodane knjige in prejeto naročnino v skupnih številkah: 232 naročnin na Proletarca, 235 iztisov Majskega Glasa, 188 knjig Cankarjeve družbe, 250 Družinskih koledarjev, 63 naročnin na Prosveto, 16 naročnin in 780 številk N. L., 404 brošur N. O. Soc. Party in 102 State Office Soc Party of Pa. Skupna vsota dohodkov $880.-26. poslano na pristojna mesta $141,49, čisti dobiček ali provizija je pa znašala $239.46. Pri tem niso všteti poštni stroški. Preostala vsota je morala zadostovati za potne stroke in podobne stvari. Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so mi na mojih potovanjih šli na roko, tako da sem zamogel z omenjeno vsoto izhajati. Število navedenih prodanih koledarjev velja za leto 1936 in 1937. Letnika 1936 sem prodal 30 komadov več ko letnika 1935, kar pomeni napredek. Čistih dohodkov $110. Naročnin na New Leader nisem dobil toliko kot prejšnje leto, čemur je bil glavni vzrok prepir v stranki.

*

S tem letom so minila štiri leta, odkar potujem za Proletarca in napredne knjige ter tiskovine. Po mojem mnenju mislim, da sem izvršil svojo dolžnost in obenem dobro delo. Podal bi lahko račun za vsa štiri leta, toda nočem ponavljati, kar je že bilo objavljeno. Vendar bi moralo biti precej klubov aktivnih, da bi opravili to delo. Moja navada ni, da bi na potovanju ali kjerkoli sploh zabavljal ali čez koga govoril. Moj namen in cilj je le eno: širiti delavsko izobrazbo med našimi delavci, tako da bodo razumeli in vedeli kaj hočejo in kaj jim je potrebno ter do česa so upravičeni kot delavci in stvaritelji dobrin. Edino to jih bo privedlo do spoznanja, da bodo vedeli, kje tičijo sredstva za potrebni preobrat v sistemu produkcije in distribucije. — **Anton Zornik.**

Odbor kluba št. 222 JSZ

Girard, O. — Odbor kluba št. 222 JSZ za leto 1927 je sledeči: John Bogataj, tajnik-blagajnik (143 Smithsonian st.); Anton Nagode, organizator; John Tancek, zapisnikar. Nadzorniki: Andrew Krvina, Anton Dežman in Anton Nagode. Seje se obdržujejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Nagodetovih prostorih, Avon Park. Podpisani je vsled pomanjkanja časa tajništvo odložil. Večkrat bi kaj pisal v Proletarca, pa ne dobim prilike. Razume se, da bom po svojih močeh še vedno aktiven in gledal bom, da bosta klub in zveza napredovala. Dodam naj še, da bo John Bogataj obenem tudi zastopnik Proletarca.

John Kosin.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stane za celo leto $6.00, pol leta $3.00

Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

ZA LIČNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

ANGELO CERKVENIK:

"DVOJNIK"

ZGODBA VOJNEGA UJETNIKA

Nadaljevanje.)

— Hela, tega ne prenesem več! je rekel odločno. Ti ljudje so res uslužni, vsako še tako nepomembno željico mi izpolnijo. Vem, da se radi darujejo, čutim pa, da živijo v večnem strahu. Bojijo se, da me ne bi izvohali.

— Motiš se, Emilio! Dr. Schacher da bi se bal? Saj mu nič ne morejo. Državni poslanec je. Poslednji je, ki bi se bal.

— Kako si se s to družino spoznala?

— Ingrid je pred dvema letoma, ko je moral oditi njen mož na fronto, prišla na vas k moji sestričini, ki je poročena z nekim posestnikom pod Pöstlingbergom pri Linzu. S sestričino sta si bili sošolki. Skupaj sta bili v nekem dunajskem internatu. Ob početku svetovne vojne sem bila tudi jaz pri svoji sestričini. Tako sva se z Ingrid seznanili. Postala mi je najljubša prijateljica. Pozneje sem nalašč prosila za trentsko bolnišnico, ker je Ingrid večji del leta prebila tu v svoji hiši. Ko je začel zopet zasedati parlament, se je preselila na Dunaj. Prav zdaj pa so parlamentarne počitnice ter sta prišla sem. Ta vila je njena. Podedovala jo je po materi. Drugače živita stalno na Dunaju, kjer izvršuje doktor svojo zdravniško prakso. Mislila sta, da bo nemara zima tukaj nekoliko milejša, pa sta se zmotila. Nič ne de! Nama sta prav dobro došla!

— Ali je gospa Ingrid Italijanka?

— Je in ni. Njena mati je bila Italijanka, njen oče pa solnograški Nemec. Doma so govorili samo nemški.

— Zdaj mi pa povej, koliko časa me še nameravaš imeti tu zaprtega?

— Vse je odvisno od rasti tvoje brade. Povej mi, kako si bežal.

— Preprosto.

— Preprosto?

—Pravilno sem računal. Vedel sem, da tudi tukaj ne more biti drugače, nego je v Italiji. Stopil sem skozi glavna vrata. V eni roki sem držal kovčeg, v drugi stokronski bankovec.

— Bankovec? Ali je vojak vedel, kdo si?

— Vedel.

— Ali je mogoče, da je kar tako gladko šlo?

— Sam sem se čudil. Celo kovčeg mi je pomagal nesti do križišča. Dejal mi je: "Za stokronski bankovec bi celo cesarja prodal . .."

— Pa če bi bil alarmiral stražo?

"Tudi na to možnost sem računal. Na cesti me je čakal taksi. Snežilo je, da nisi videla prsta pred seboj. V dobrih petih minutah sem bil že tukaj. Sprejeli so me, kakor da sem njihov davni znanec. Prav nerodno mi je. Rad bi jim vsaj drobec usluge, prijaznosti in ljubeznivosti povrnil.

— Si že govoril z doktorjem

— že.

— Kaj pravi?

— Pravi, da je moj položaj močno brezupen, da bi bilo nemogoče prepričati vojaške oblasti, kaj je resnica in kaj je polkovnikova domišljija. Poizvedoval je pri vodstvu svoje stranke. Svetovali so mu, naj se skrivam. Vsaka zakonita pot — pravijo — bi bila nezanesljiva.

— Tudi jaz prav tako mislim, Emilio.

— Glede bodočnosti me je potolažil. Obljubil mi je, da me bo "pridelil" kakšni italijanski vojaški formaciji na ruski fronti. Tam ima prijatelja, ki me bo prav rad prevzel v svoje varstvo.

— Kakšne italijanske formacije pa je mislil.

— Mislil je na tako zvane Jugo-zahodne bataljone, ki so porazmeščeni po ruski fronti. Obstojijo iz avstrijskih vojakov italijanskih narodnosti. Zaradi nezanesljivosti so jih izločili iz polkov, ki se borijo na italijanski fronti ter so iz njih sestavili posebne vojaške edinice. Njegov prijatelj je stotnik ter poveljuje takšnemu bataljonu. Pri njegovem bataljonu bi bil baje na varnem.

Hela se s to mislijo nikakor ni mogla sprijazniti.

— Ali nista prav nič pomislila, da so pri tistih bataljonih po večini tirolski vojaki? Ali nista pomislila, da te bodo tam takoj spoznali?

— Tudi na to sva mislila, a dr. Schacher je menil, da so neki bataljoni sestavljeni iz samih primorcev.

V sobo sta stopila Ingrid in dr. Schacher. Schacher je bil majhen, droben človek. Imel je žive, črne, nemirne oči, ki so živahno begale od predmeta do predmeta.

— Pozdravljena, veleizdajalca! ju je razposajeno pozdravil.

— Dober večer! sta mu oba hkratu odzdravila.

— Gospod capitano, najini načrti so padli v vodo. Reiner mi je sporočil . . .

— Kdo je Reiner? ga je prekinila Hela.

— Poveljnik Jugo-zahodnega bataljona št. 2. Reiner mi je sporočil . . .

— Pa menda vendarle ne pismeno?

Pismeno po mojem vojaškem slugi. Sporočil mi je, da bi vas pri bataljonu takoj prepoznali, t. j. rekli bi, da ste Franceschini. Piše, da so pri vseh tistih bataljonih tirolski vojaki, ki Franceschinija prav dobro poznajo. Že prvi dan — tako mi piše — bi vas več ali manj vsi hiteli razkrivati. S tem ne bo, kakor vidite, nič.

— Saj sem vedela! je rekla Hela. Kaj če bi šel k mojemu očetu na Dunaj? Vsaj za prve mesece!

— Ne, ne, sestra Hela, pri vašem očetu bi bil najmanj varen. Na to niti misliti ne moremo! je dejal Schacher.

—Prav imate! mu je pritrdila Hela.

— Mogoče pa bi vam utegnila jaz kaj pametnega svetovati? se je oglasila Ingrid.

— Ali ste se kdaj ukvarjali z gospodarstvom? ga je vprašala.

— Še ne, a če ne bi bilo drugače, bi se prijel tudi tega.

— Kaj praviš, se je obrnila k možu, mogoče bi pa gospod capitano prav uspešno upravljal posestvo tvojega brata v Lužicah pri Sternbergu?

— Pisal mu bom. Brat je že star in bolehen ter potrebuje počitka.

— No, tako bom naposled postal še kmet.

— V desetih dnevih bo brat gotovo že odgovoril. V tem času morate, sestra Hela, pripraviti dokumente za našega popotnika. Za zdaj ga bomo poslali na polletni bolniški dopust.

— Dokumente ima Emilio že v svojem kovčegu.

— Kako pravite?

— Samo datumi se morajo še vpisati. Pred dobrim mesecem je pri prevozu s fronte med potjo umrl neki težko ranjeni nadlovec, Schmiedinger po imenu. Ob prevozu sem bila navzoča jaz sama. Pobrala sem mu vse dokumente. Računala sem s to možnostjo. Vpisala bom samo še kraj, kamor bo potoval, trajanje bolniškega dopusta in datum.

— No, potem pa je vse v redu.

Dr. Schacher mu je pripovedoval, da je bratovo posestvo zelo lepo in obsežno. Tudi mnogo gozdov je v bližini posestva. Izreden lov.

— Lovec pa nisem, gospod doktor.

— Vas bo pa gozd sam na sebi zanimal in kadar bo dobila sestra Hela dopust . . .

— . . . dopust? se je zasmejala sestra Hela. Mogoče za rešetkami?

— Tega pa ne, Hela! Se pa že rajši kar javim.

— Le ne pregoreče, gospod capitano. Vojna ne bo trajala večno in sestra Hela vam bo za rešetkami ostala še najbolj zvesta! se je šalil. Še nekoliko mesecev, pa bo monarhija napravila za svojo zgodovino poslednjo piko.

— Ali res mislite?

— Za centralni sili — če se moreta sploh še tako imenovati — ni nobenega izhoda. Saj že vse vrag jemlje. Oblastniki obeh držav se prav dobro zavedajo, da ni več nobene pomoči, ravnajo pa, kakor tisti jetičniki, ki so najsrečnejši, kadar vidijo okrog sebe trume jetičnikov.

— Gospod doktor, nedvomno ne poznate razmer v Italiji. Pri nas doma prav tako vre, kakor tukaj. Tako zvani prostovolci so tarče sovraštva in posmeha malone vsakega vojaka. Prav posebno velja to za avstrijske ubežnike, ki se bojujejo v italijanskih vrstah. Če zdržita centralni sili še eno leto, se bo Italija zrušila. Upori so na dnevnem redu. Disciplina se na videz drži samo še z najstrašnejšimi kaznimi. Nihče v italijanski armadi ne veruje več v zmago.

— Najbrže upravičeno ne verujejo, zakaj pravih zmagovalcev, verjetno, v resnici ne bo. Tepeni bomo na koncu konca vsi.

Okrog polnoči so se razšli.

Emilio in Hela sta ostala sama. Ugasnila sta stropno svetiljko. Gorela je samo še majhna, zelena namizna lučica. Sedela sta v foteljčkih poleg mize. Beseda jima kar ni hotela iz src.

Okrog hiše je zavijal veter. Tresel je veternice, ki niso bile zaprte. Hela je nemo sedela, potapljajoč se v temo. Včasih je njen pogled nekam zbegano zablodil skozi okno čez snežne planjave. Občutka strahu ter nečesa težkega se ni mogla otresti.

Tudi Berenini je bil potrt. Nenadno je vzrojil.

— Kakšni ljudje! Kako so bedasti! Da ne morejo spoznati, kako je vse to neznansko nizkotno in podlo, kako se bo naposled vsa ta vojna blaznost maščevala nad tistimi, ki jo dopuščajo, nad tistimi, ki danes zavoljo nje najbolj trpijo.

Hela je tiho spregovorila:

— Emilio, včasi se mi zdi, da je ta vojna nujna in neobhodna. Nujna in neobhodna, kakor vse zlo, ki danes tlači delovnega človeka. Prepričana sem, da bi se bili tej vojni vsi radi izognili, pa se ji niso mogli. Razvoj je silnejši od ljudske volje, ljudskega razuma, silnejši nego vse tisto, kar imenujemo: hotenje.

— Če bi ljudje res hoteli onemogočiti vojno . . .

— Hoteli bodo, kadar bo prišel čas!

Umolknila sta.

Na fronti je bobnelo. Reflektorji so s svojimi mlečnimi žarki križarili po nebu.

Ena ura po polnoči.

Emilio in Hela sta se objela.

Obema je šlo na jok.

Gledal je skozi okno za njo, dokler se ni izgubila med temnimi hišami.

(Dalje prihodnjič.)

SPITE TRDNO, VZIVAJTE VASO HRANO

TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE

Mnogokrat odpravi neprebavnost in zaprtnico

—NAROČITE SI PROSTI VZOREC—
Triner's Bitter Wine Co.
544 S. Wells St., Chicago, Ill.
Pošljite mi brezplačni vzorec.
Ime .....
Naslov .....

V vseh lekarnah

VZGAJAJMO ZNAČAJE!

Politični razvoj, osobito dogodki v zadnjem času opravičujejo domnevo, da bo naše socialistično delavsko gibanje v državi igralo še veliko vlogo. Čeprav se politično ne moremo izživljati kot bi želeli, se vendar opaža med našim delavstvom in nameščenci ter v zadnjem času tudi med podeželskim ljudstvom počasno, a vendar vidno preusmerjenje mišljenja v socialistično smer. Prevarano ljudstvo, ki je dolgo časa vdano prenašalo, da so ga pitali: enkrat z nacionalističnimi, drugič s klerikalnimi frazami, se je v presilni bedi zavedlo in začenja iskati svojo zaščito v novi orijentaciji.

Da je to resnica, vidimo v našem gibanju sami.

To je za nas zelo razveseljivo. Vendar, varali bi se, če bi se vdajali prevelikemu optimizmu glede razvoja našega gibanja, če nismo mi sami, ki se čutimo za to poklicane, izvršili vso potrebno, da ne postane to gibanje samo vročično navdušenje trenutno razpoloženih množic, temveč da mi te množice tudi miselno prepričamo o potrebi socializma. Zato nam bo pa treba mnogo nesebičnega in požrtvovalnega dela, predvsem na vzgojnem polju. Tozadevno si moramo v vseh krajih, kjer obstoja naše gibanje, ustvariti kadre naših najboljših sodrugov. Te sodruge pa morajo vzgajati vodilni sodrugi, ki morajo predvsem sami pravilno pojmovati zmisel socializma, ki ne smejo govoriti eno in delati drugo in ki jim delavsko gibanje ne sme služiti za osebni prestiž. Zakaj pri vzgoji in preobrazbi delovnega ljudstva mora imeti vsak izmed nas vedno pred očmi cilj socializma: ljudski blagor.

Zato mora delavski voditelj, pa bil navaden delavski zaupnik ali pa najvišji funkcionar v delavskem gibanju, živeti vedno v zavesti, da delavsko gibanje ni radi niega ali zato, da se igramo socialiste in klerikalce ali pa, da pri raznih volitvah glasove štejemo. Ne! Delavsko gibanje služi in mora služiti delovnemu ljudstvu, nuditi mu mora možnost izobrazbe, privesti ga k spoznanju, da se bo lahko sprostilo meščanske miselnosti in postalo sposobno, da zavzame mesto, ki mu pripada.

Radi tega vzgajajmo značaje! Značaji morajo biti voditelji in mi vsi, do zadniega člana in somišljenika v našem gibanju. To je predpogoj za uspešen razvoj našega gibanja. Ako hočemo nasprotnika pravic delovnega ljudstva premagati, moramo biti sami bolj značajni in boli ljudski tudi v praktičnem življenju!

(Delavska Politika.)

Občni zbor Slovenskega delavskega centra bo prihodnji petek

Chicago, Ill. — V petek 29. januarja ob 8. zvečer se bo na 2301 S. Lawndale Ave. vršil občni zbor korporacije Slovenski delavski center. Nanj so bili pismeno povabljeni vsi delničarji.

Na dnevnem redu bodo poročila, razprave in sklepanje o poročilih in o bodočem delu pod okriljem SDC, volitve članov v direktorij in razne zadeve.

Klub št. 1 je zaključil, da bo vsakdo izmed klubovih članov zastopal eno delnico vsaki, ostale pa tajnik in organizator, kakor lansko leto. Torej pridite vsi, kér je bodočnost in prospevanje te naše ustanove odvisna od nas vseh. — **Tajnik.**

Železničarji za povišanje mezde

Na svoji konferenci v Chicagu prošli teden so delegatje petih unij železničarjev zaključili, da bodo zahtevali 20 odstotkov mezdnega povišanja. Te unije štejejo 250,000 članov.

O namenih in ciljih druge obravnave v Moskvi proti boljševiškim pionirjem

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Kako je mogoče, da bi tako briljantni pionirski boljševiški vodje in graditelji USSR, kot so na primer Radek, Sokolnikov, Bukharin in drugi, ki so bodisi na zatožni klopi ali pa v zaporu, mogli izdati svoje delo in se zvezati z Japonsko in Hitlerjem? Je nevrjetno vzlic izpovedim obtoženih, da so krivi vsega, česar se jih dolži.

Take tragedije so posledica diktature in dogodile se bodo v vseh državah, ki imajo diktatorske režime, kakor so se v prošlosti. V ruskem slučaju je značilno to, da pošilja diktatura v smrt ljudi, ki so jo sami pomagali graditi in bi prejkone počeli z opozicionalci isto, če bi oni bili na krmilu. "Proletarec" bo o drugem moskovskem procesu pisal obširneje, ko dobi o njemu verodostojna poročila.

NAŠ PROGRAM IN CILJI V L. 1937

1.) Več kulturnega dela – to je, več delavskih prireditev s prosvetnimi sporedi in predavanji v delavskem duhu.

2.) Več agitacije za Prosvetno matico in več podpore za izvrševanje njenih nalog.

3.) Več agitacije za "Proletarca", na katerega se delavci lahko zanesejo, da bo njihovo glasilo i v najkritičnejših časih in brezpogojno socialistično.

4.) Več dela v naporih razpečavati med ljudstvo dobre slovenske knjige, ki jih ima v zalogi Proletarčeva knjigarna.

5.) Več boja proti odkritim in prikritim nasprotnikom, ki vsak po svoje deluje, da uničijo ali vsaj onemogočijo uspeh našemu pokretu.

6.) Več načelnosti in soglasja v klubih JSZ in manj osebnosti in malenkostnih špetirov.

7.) Več boja proti brezbrižnosti, kajti ta je delavstvu najnevarnejša hiba.

8.) Več delavske ideologije v delavskih podpornih društvih in v unijah.

9.) Več volje za dosego uspehov v naših naporih in bojih, kakor smo jo imeli doslej.

10.) In končno, več članov in somišljenikov, ki so voljni in sposobni vršiti vse to delo.

OUR FALCON CORNER

Well, here we are again. Another Falcon Corner edited by our Red Falcons. Don't forget to send your letters, poems, stories, or anything else that you would like printed. Send all your letters to Irene Svetlik, 2335 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

*

Can you rearrange the following jumbled letters to make them form the names of five famous labor leaders? Answers will be found elsewhere in this column.

1. Geenu Sdbe.
2. Otm Ymeono.
3. Rakl Axmr.
4. Moannr Omhsta.
5. Smrior Qlhuliti.

*

The Falcon treasury is growing a little now. The Falcons decided that dues of five cents be collected from each member each month. This money will be used to help pay the expenses for parties and other things the Falcons might want to do.

*

Here is a poem from the Falcon Call, that tells very clearly what the Falcons do.

The Falcons

We are the Falcons bright and gay,
We aim help in every way.
Join the Falcons, every one,
And you are sure to have some fun.

We go on hikes and picnics too,
There are few things we cannot do.
I am proud of the Falcons,
I think they are fine.
And if you don't believe us
Come and see us sometime.

*

Notes from the Red Falcon meeting held on January the sixteenth. Fifteen members were present at the first meeting guided by our new officers . . . Many of the members have already paid their dues for the month . . . After the meeting there was a very fine discussion about the Automobile Strike and the Civil War in Spain . . . Our guide, Anne Beniger, read us some articles about the Spanish Civil War . . . To celebrate the second anniversary of our flight, Tom Mooney Flight Three, we will have a council fire on February 6.

*

Did you rearrange the jumbled names? Well, here are the answers:

1. Eugene Debs.
2. Tom Mooney.
3. Karl Marx.
4. Norman Thomas.
5. Morris Hillquit.

*

On Saturday, January 30th, our flight will be visited by Comrade Donald J. Lotrich who will address us on a subject of timely interest and importance. We hope that we will have a 100% attendance.

*

Well, that is all for this week. See you all next week.

Friendship!
Falcon Editors.

Militarizem in kontrola porodov

Časopisi, revije in organizacije naprednih žensk v Evropi so sklep sovjetske vlade in določbe v novi ustavi za poostritev zakonov o razporokah in kontroli porodov ostro grajale, posebno zato, ker se je prebivalstvo sovjetske Unije vzlic njim pomnožilo prošla leta za mnogo milijonov. Vlada torej nima vzroka za pritožbe, da ji preti nevarnost krčenja prebivalstva. Vzlic temu je prostovoljne aborcije popolnoma prepovedala in zdravniki ne smejo ženskam v tem oziru nic več pomagati.

Vzrok je militarizem, ki ji preti posebno iz Nemčije in Japonske, pa je vsled tega prisiljena zgraditi čimvečjo armado. Za armado je treba vojakov in v slučaju vojne veliko človeškega materijala v rezervi, iz katerega izpopolnujejo zredčene vrste na bojiščih. Vsled tega se pričakuje tudi od žensk v sovjetski Rusiji, da rode čimveč otrok. "Frauenrecht", glasilo socialističnega ženstva v Švici, pravi, da je bojazen v USSR, da jo napadejo sovražne sile, sicer upravičena, ni pa upravičen strah, da ji bo v slučaju vojne primanjkovalo fantov in mož. S svojimi poostritvami zakonov, ki so imeli protektirati ženske in jim olajšati življenje, so se postavile z ozirom na rojstva na stališče onih dežel, v katerih uče, da je dolžnost žene roditi toliko otrok kolikor jih ji narava dopušča. V Italiji in Nemčiji so žensko potlačili na stopnjo brezpravne dekle in jo spremenili v stroj za večanje armade. Ženske v USSR so enakopravne z moškimi, ampak v kontroli porodov so po revoluciji, v kateri so si na polju teh svojih problemov pridobile znatnih pravic, že veliko izgubile.

Aplikanti za državljanstvo se po odstotkih množe

Čimbolj je naseljevanje omejevano, bolj se množe aplikacije za državljanstvo. V fiskalnem letu, ki je za zvezne statistične podatke bilo končano 30. junija, je bilo vloženih 148,118 aplikacij za "prvi papir" in 167,127 za "drugi papir", to je, za popolno naturalizacijo. V istem fiskalnem letu je dobilo državljanske pravice 141,265 ljudi.

Italijanski vojni budžet

Italija bo v tekočem fiskalnem letu potrošila za militarizem sledeče vsote: za jačanje armade na suhem nad $131,000,000; za posebne izdatke vojnega ministrstva $94,348,000; za vojno mornarico $65,812,600; za vojaške zrakoplove $84,977,100; za vojno (patriotično) propagando $3,106,350.

ČIŠČENJE V RUSIJI

Poročajo, da se v komunistični stranki USSR, ki je edina dovoljena stranka v tej ogromni deželi, čiščenje znova vrši, in da bo bržkone vrženih ven tisoče članov. To je opravičljivo čiščenje, ako se vrši v namenu ohraniti stranko čisto in vreči ven vse motne primesi. Ampak je vendarle čudno (komur se zdi, nam ne): "Čemu ljudje silijo v stranko, katere niso nikdar hoteli in se niso nikoli brigali zanjo?"

Nobena diktatura se ne trudi pridobivati člane v svojo stranko, a vsaka jih dobiva toliko, da mora od časa do časa "čistiti", da vrže ven nepoštene in nezanesljive. Koliko taka čiščenja zaležejo, bo pokazala šele zgodovina dežel, ki jih vladajo diktatorji.

Socialist se ne spozna po besedah, ampak po delu in v zvestobi do svojega gibanja.

DR. F. PAULICH
ZOBOZDRAVNIK
Ordinira vsak dan raze nsrede od 9. zjutraj do 9. zvečer.
V nedeljo po dogovoru.
PHONE: CICERO 610
2125 SO. 52ND STREET
CICERO, ILL.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—9:30 Daily
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

BARETINCIC & SON
Tel. 1475
POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Milwaukee Leader
Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: $6.00 na leto, $3.00 za pol leta, $1.50 za tri mesece.
Naslov: 540 W. Juneau Ave.
MILWAUKEE, WIS.

A Yugoslav Weekly Devoted to the Interest of the Workers
OFFICIAL ORGAN OF
Yugoslav Federation S. P.

PROLETAREC

EDUCATION,
ORGANIZATION
CO-OPERATIVE
COMMONWEALTH

NO. 1533. Published weekly at 2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL., January 27, 1937. VOL. XXXII.

A FEW FACTS OF SPANISH HISTORY

When the Fascists unleashed the dogs of war in Spain, liberal and radical economists gave those willing to read plenty of opportunity to understand the "whys" and the "wherefores" of the barbaric slaugther.

They learned of the almost unbelievable feudalism that "flourished" in a western European state, of the terrible oppression of the masses and the huge wealth of the oppressors.

A few facts from Spanish history may furnish an interesting supplement to this economic background. For instance, the fact that King Alphonso XIII once offered Spain to the pope—in 1923—"in the case of a new crusade being necessary".

No, dear reader, not after a national referendum on this little matter. Alphonso, while on a visit to Italy, entranced with what he saw of Fascism, in a moment of sheer ecstacy, generously offered "HIS" all to the pope to combat the "red menace" which he saw on the horizon. The pope thanked Alphonso, but did not urge him to put the offer in writing.

While in Italy Alphonso congratulated Italo Balbo and said: "I admire Fascism. You are happy here in being so near the end of your labors. We are just beginning."

How true his words were Alphonso probably appreciates now. Only the "end" is not exactly as he figured it would be.

Liberty of conscience, now accepted by the Catholic church, was opposed bitterly in Spain—a former stronghold of Catholicism. The Roman Catholic "Syllabus" of 1864 condemned that principle and the papal "encyclical" of 1905 discountenanced it.

When, seeking to free itself from clerical shackles, royalist Spain in 1910 permitted "dissident churches to announce their presence," the Spanish bishops, 72 in all, protested, calling the law an "insult to the Catholic church." Then the Vatican hinted of a "rapprochement" with Don Jaime, who had succeeded Don Carlos, his father, as the representative of Spanish "legitimacy" and Catholic orthodoxy. The Carlists today are fighting in the ranks of Franco. They contend their man should be on the throne of Spain—and should have been there instead of Alphonso and his mother before him.

The fact that Soviet Russia is lending aid to the loyalists today has an element of ironic humor because back in 1820, when the liberals in Spain began to make trouble for the ruling classes, Czar Alexander I of Russia proposed a joint intervention of the powers of the grand alliance to restore "order" in the peninsula and offered to place his own army at their disposal for the purpose.

He probably had in mind the possibility of similar wild notions getting into the heads of his Russian muzhiks. If the czar could only come back for a visit in Europe today!

By 1916—probably earlier—the only real force in Spain was the army "junta," committee system. This clique of militarists ran the country until the present people's government came to power.

These juntas, by 1922, had learned some sound lessons from the unions springing up in Spain. They had a strict code that forced every infantry officer to belong, or be tried by a tribunal of his fellow officers (the closed shop). They also had a rule that no promotion be authorized in the army save by seniority (another sound union principle, as applied to hiring and firing workers).

The army officers had thus set up a form of military syndicalism which set up a state within a state. The army was, until recent reforms were instituted, a nest of posts for the sons of the middle classes and an instrument of political bullying.

In 1927 the Socialist party was recognized when it was called to collaborate in the government. With a ruthless dictator like Primo de Rivera running things, the Socialist party saw no opportunity of accomplishing anything. It refused to be duped and declined to co-operate with him.

The theory that a people's government need not be tolerated when it goes against the wishes of the army is nothing new in Spain. In 1874 a Republican "cortes" was turned out into the streets of Madrid by Gen. Pavia and the Bourbons were restored in the person of Don Alphonso.

These facts are taken from the Encyclopedia Britanica's article on Spain.—A. P. W.

HORACE MANN'S EPIGRAM

Horace Mann, the great pioneer educator, said, "Be ashamed to die until you have won some victory for humanity."

His contribution to humanity was in the realm of education. He took charge of the public schools of Massachusetts in 1837, and of Antioch College in 1853. As 1937 is the one-hundredth anniversary of his entry into educational work, that entry and his educational career are being celebrated this year.

His advice—be ashamed to die until you have won some victory for humanity—is good for all time.

There are those, as we all know, whose outlook upon life does not seem to be any different from that of an insect or a wild beast—purely selfish. They look out for themselves, they have no high motives, they have no altruistic spirit, they do nothing for the good of the race.

Such a life is not worth living.

T. M. L.

ETHIOPIA STILL FIGHTING

Word has come to The London Daily Herald, the British Labor party's newspaper, that Mussolini's recent boast that the whole of Abyssinia is now under Italian control conflicts with the actual occupation of Fascist troops.

Ethiopia is under a strict censorship and with the eyes of the world trained on Spain the newspapers carry little news of the large-scale warfare which is still rampant on the western plains of the African country.

Reports from The Daily Herald's correspondent in Africa reveal that guerilla warfare kills hundreds of Italian soldiers every day in all sections, including the immediate vicinity of Addis Ababa.

It has taken the Italians more than five months to disperse native troops, loyal to Selassie, around Harrar.

After these battles Il Duce's troops never know what losses have been inflicted. These have been so drastic that the officers hide the details from the men.

"The Italians never show their casualties even to their own soldiers," writes The Daily Herald reporter.

"They pass them to Djibuti at night."

"But first they land their reinforcements, whom they take up to their positions by a different route, so that the new batches never see the wounded men they are replacing."

MISPLACED BLAME

A paroled convict commits a crime, and right away there is a loud outcry against the entire parole system. Nothing is said about those paroled convicts who go straight. What is still more to the point, nothing is said about the rotten break that is given to those paroled.

So long as society puts a premium on crime, what else can it expect?

It is true that crime does not pay. A criminal has to be a furtive dodger at all times, never at ease except when in jail. Either the police or the G-men or his own fellow criminals get him sooner or later. It is a fact that he can't win. If there are any exceptions, they prove the rule, but we cannot think of any exceptions at present. We are speaking of ordinary crimes, not the "higher" crimes which big shots get away with.

In spite of this, society drives and leads the weaker men into crime by making it so hard for them to go straight.

For one instance of the terrible social injustice of the period, witness the unemployed, marching and pleading for miserable, temporary, unsatisfactory jobs, and being turned away from high places. The treatment they receive at Washington is an invitation for them to commit crime. It is to their everlasting credit that they have been so patient and law-abiding. However, it is not to the credit of them or anyone else to have patiently refrained from casting 25,000,000 votes for production for use last fall. The patience of the majority of the people in abstaining from an orgy of crime has been wonderful and speaks volumes of praise for their essential good character.

There is a reign of crime, nevertheless, and it is nearly all to be checked up to the debit of the present social conditions.

Instead of roasting the parole system let the knockers roast the social order which fails to provide good jobs for all who need them.

The Milwaukee Leader.

The chief need of progressives seems to be more agreement on the definition of progress.

DURANTY'S GUESS

Walter Duranty, noted writer on Europe, ventures a few predictions on Europes developments in 1937 in a recent issue of the Nation. He states:

"If the Germans or Italians continue to pour troops and planes and tanks into Spain, the French will send three men and three tanks and three planes for every one the others send. And they can do it more easily because they are much closer and have come to understand that it is pleasanter to fight a war in Spain than to fight it in northern France. Thus the unhappy Spaniards are the guinea-pigs of an experiment. If the Germans and Italians dare to carry on, they will be foolish because geography is one of the things which counts in war. If not, Franco will share the fate of Kolchak or perhaps like Deniken be more lucky and escape.

"As for Russia, which is today the greatest power in Europe, it has at last begun to realize that one of the ways to avoid war is to pursue an active policy. I do not mean that Russia has been as active in Spain as Hitler asserts. But I do say that the Russians also are beginning to feel that war on someone else's territory is preferable to war on one's own. If the Germans are looking for trouble, they may find it rather soon.

"My belief is that the Nazi-Fascists will drop their Spanish experiment, but the question which interests me now is whether or not they can successfully pursue what appeared to be, and is generally assumed by well-informed people in Europe to be, the next logical step in Hitler's action, that is, an attempt to reunite with Germany the 3,500,000 Germans in Czecho-Slovakia. Three months ago it looked as if they could have done this successfully, which would have involved German domination in Austria, Hungary and Rumania . . . Three months ago it seemed that the French would not have fought for the sake of Czecho-Slovakia, and it must not be forgotten that the Russian pact of mutual assistance with Czecho-Slovakia was contingent upon French assistance too. Today, I think, the situation has changed. For the first time Hitler's hitherto uninterrupted forward march has been sadly checked, not by the defeat of Franco at Madrid, but by the tactical error of the agreement with Japan, which trod on a British toe. That started the French going and that helped the Russians to take some action—if the Russian need help, which I rather doubt—and the result is that German plans in regard to Czecho-Slovakia are by no means so likely to succeed as they were before."

Do As Much As You Can For Your Party

By Norman Thomas

The workers are on the march. Great issues hang in the balance not only in Spain but here in America where under more peaceful circumstances the workers challenge the might of great corporations in the automobile industry and in shipping. We are proud of the work that Socialists are doing in all the activities of those who struggle for their own emancipation.

But it is necessary to say plainly to American Socialists that if they really believe in Socialism no outside activity can atone for their failure to support the Party. Good Socialist work requires good Socialist organization.

We are dreadfully handicaped by the slowness with which the national budget is being raised through the sale of Debs stamps. This is a consolidated budget including most of the Party activities. Other drives must be carried on to support local and state organizations and Socialist press. They cannot fail. In the face of the issues which center at Washington it will be a defeat for us if we must close our modest but efficient office there.

Yet we shall have to do that thing unless this budget is raised and raised at once. And we shall have to curtail our work in other ways at least as damaging. We have our important differences of opinion with the Communists concerning some of their methods of Party organization, but we ought to emulate them in the loyalty and success with which they support Party activities.

THE SECOND TERM OF THE "NEW DEAL" AND WHAT?

Intentions of the President Are Good, But How About Little Real Action?—A Party Without a Program to Serve the People

The inauguration of President Roosevelt on Wednesday, Jan. 20, was a wet affair. He and the onlookers were drenched. There was an unnecessary parade. The ridiculous tophats, affected only by persons who think they are better than others but are not, lent a tinge of absurdity to the democratic procedure.

The inaugural address was one of the president's well-known nice speeches in which he professes great intentions but does not follow them up with commensurate action.

This is something the people are accustumed to. They hear the words, and they see the lameness of the action. The words sound well. They seem to indicate that the presidential heart is in the right place. Yet those tens of millions of poverty-stricken people that he spoke of are still poverty-stricken although the president was inaugurated in the same spot four years ago and has had that length of time to do something about it. He admits that the goal has not been reached.

But he might do something about it if the people themselves were to make it plain that they wanted him to.

In his address he said he saw tens of millions denied the greater part of the lowest standard of living, millions of families with meager incomes, millions denied education and recreation and opportunity, a third of the nation ill-housed, ill-clad and ill-nourished.

He said these conditions are a challenge to our democracy.

They are. And something real should be done about it.

Is there anything in the white house or congressional program which, if put into practice by translating it into law, would abolish these conditions?

There is not.

However, there might be, if the people of this country would make a loud enough noise. Suppose the people really, earnestly and sincerely wanted these conditions to be abolished, and knew how it could be done, and suppose they should besiege the president and congress with delegations and petitions and demands and printed matter. He is not insensitive to public opinion. He would, we believe, respond and get into action.

Therefore, it is more appropriate to urge the people into a right attitude than to criticize him for inaction. The people can hold him to the fulfillment of his well-sounding words if they will.

The Milwaukee Leader.

President Glenn Frank

The fact that President Glenn Frank has been ousted from the University of Wisconsin by the Board of Regents, is not new or unusual. I recall as far back as 1931 remarks which has some way or other leaked out that this was trying to be done. President Gleen Frank had already at that time a few opponents on the Board of Regents who did not like him. But somehow things dragged on until 1937.

As far as inefficiency is concerned on President Gleen Frank's part, that is an utterly ridiculous charge. Does it take the Board of Regents cleven years to find out what a man can do, whether or not he is qualified for the position? If it does, then surely they themselves can't be considered very competent in holding their position.

I personally do not think that Governor LaFollette was behind the situation at all, and that as a matter of fact politics were not the cause of President Glenn Frank's dismissal but, rather, the few personal selfish jealousies behind the few Regents, who didn't like President Glenn Frank, because he was successful in his undertakings and efforts.

But of course it is difficult to say just what is behind the whole matter, as the case is so decidedly and expertly covered. Perhaps the Board of Regents were merely tired of looking at the same familiar face of Persident Gleen Frank and so decided that they needed a change. And if they did want merely a change of scenery, then it would have been wiser for them to have waited until July at which time the contract would have been expired, and simply refuse to renew it. If this course had been taken instead, the case wouldn't look so confussing as it now does. — **Louise B. Jursey.**

Faithful Fido

SEARCHLIGHT

By Donald J. Lotrich

The Slovene Labor Center will hold its annual meeting Friday, Jan 29 at the Center. Reports will be submitted and such steps taken as is necessary to improve the facilities and services of the Center. Though but little over one year old our institution has gained a remarkable following and were it not for some unnecessary contingents the financial results would be even better than they are. We sorely needed such premises and want all of our people to make full use of them. The yearly receipts were $5,651.81 and expenditures $5,580.06. Current liabilities are shown at $21,995.02. A well represented meeting will give added impetus for the coming year which looks very promising.

*

Another important meeting this week will be the annual stockholders meeting of the Jugoslav Building and Loan Association Saturday, Jan. 30 also, at the Slovene Labor Center. This gathering, likewise, is exceedingly important and every shareholder is urged to be present. Our building and loan association is an important economic structure. In the past it was recognized as a necessary part of our progressive life and held a good reputation for fulfilling its contracts and obligations. The depression has seriously affected this institution and we suffered a setback on morale, confidence. With the loss of confidence and morale went its attendant drop in assets and income. To keep this institution of ours functioning and to regain for it some of the lost prestige and confidence we must definitely resolve at the meeting Saturday that the critical stage has passed, that we shall elect four new members to the Board of Directors who will map out an aggressive campaign of rehabititation and finally, that we shall all lend our assistance to the work of rebuilding. The answer to the question of whether we want a firm financial institution of our own must be given by every stockholder Saturday, Jan. 30.

*

Our Social Study Club held a fine dice rolling contest and card party at the Center last Saturday afternoon. Many prizes were distributed. The club isn't a very large institution but the respective service posts were well manned last Sunday, which is gratifying. Some people enjoy rustling the ivories which makes a point that, perhaps, we could arrange another contest or even two more during the next couple of months. It may be a means of contacting prospects for our club and goodness knows we could neatly stand another dozen good heads.

*

Branch No. 1 JSF met last Friday night at the Center and transacted a lot of business including the selection of the entire staff of officers and committeees for 1937 in quick order. Justin Zaje will carry on the secretarial work for this year. Frank Alesh continues as organizer, Angeline Zaitz will continue to record the proceedings. Arthur McDowell secretary of the Cook County Socialist Party spoke briefly of the work of the Party. He emphasized, particularly, the good work a small group of Socialists have been able to do with the unions and at the meetings of the Chicago Federation of Labor. There seems to be no question in comrade McDowell's mind but that more Socialists will have to get out and help the unions organize the unorganized. If you hold a union card you should consult with other Socialists in that trade or even in other trades to agree on the best policy to pursue in your union. Regular meetings of such groups are being held. Eigh comrades have agreed to take 30 copies of the Socialist Call weekly for propaganda purposes and, thereby, help the Call circulation.

*

Norman Thomas will be with us again. On Feb. 10 a banquet is being tendered Roy Burt and Frank Traeger, two newly selected national secretaries, at which comrade Thomas will be the main speaker. The banquet will be held at the Workers Lyceum, 2733 Hirsch Blvd. at 6:00 P. M. Reservations should be made in advance with Anton Garden, the County Office or the writer. Tickets are $1.00. A program is also being prepared. All who possibly can, should go.

*

Devaring floods are raging again along the Ohio River valley. A great deal of damage has been done to homes, life and other property. That means our government still has many jobs to fulfill to build reservoirs and dam off the floods using the power of the water to pay off the cost of the work. A lot of that wasted PWA work would have been very useful along the Ohio banks, thereby, avoiding a lot of suffering and damage.

BUTCHERY IN SPAIN

Sure, at the rate them Spaniards are killing each other their country will soon be as badly litered up with corpses as our hard roads.

Gosh, some of those Madrid suburbs must be almost as dangerous to live in as American community camps.

Nobody has asked us yet what those Spanish Anarchists and Atheists are fighting for, but if some one should, we'd say for a piece of God's earth to till; to earn their daily bread in the sweat of their brow without being robbed by the kind of people who crucified Christ.

Yep, and what a paradox. For two thousand years the poor and oppressed have listened gladly to the message of the Carpenter who died at Golgotha for riling up the people and yet it seems whenever this kind is properly riled they start by burning down the temples erected in His name. Could it be that they do this for the same reason Christ drove the money lenders out of the temple?